

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעזרמי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי
ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת ויצא תשפ"ו

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

בארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

בני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגדאוו

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
דופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

ובחיים. פרק שביעי – חטאת העוף דף ע עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
רש"י תוספות

האי תיפוק ליה ב'. חלב שמא תיפוק ליה גמי דמטמא דמובא תיתי לטורח מהאי קרא דיעשה לכל מלאכה האי לא נטמא כתב דהא כתב (ואבל) לא תאכלוהו לחלב: מי שתישורו משום אכילת חלב. וישרה מותר טהידיך ק"י צאתו זו שכולה אסורה משום כל תאכל טמא ואבתי אימא טריפה למה נאמר ב'. אלא האי טריפה מיכא' איתוי'

הא נמו, תיפוק ל' מ' חלב נבלה, מו שאיפורה משום
 'כל תאכל חלב נבלה', יצאתה ו' שאין איפורה משום
 'כל תאכל [חלב נבלה]' אלא משום ממו'. אלא האי
 'טרפה', מיבעי ליתניו חיה. סלקא דעתך אמינא; מו
 חלבלה אסור ובשרה מותר. יצאת ו' שחלבה ובשרה
 מותר. קא משמע לן. אמר ליה, מאי שגא במאמר,
 דאין חלבה חלוק מבשרה. תנינא נמו, אין חלבה חלוק
 מבשרה. ועוד, הכתיב 'אכול לא תאכלוהו'. אלא
 אמר אביי, 'טרפה', לגופיה אשמועינן, שלא תאמר,
 וטמא וטמאה אסורין מחיים, וטרפה אסורה מחיים.
 מה תמא חלבה ממו. אף טרפה, חלבה ממו.
 אי הכי, האי נמי מיבעי, שלא תאמר, הואיל ובלה
 ממו אסור באכילה, וטרפה אסורה באכילה. מה
 עוף ממו אינו מטמא, אף טרפה אינה מטמאה.
 ועוד, מי איכא למילף טרפה מטמאה. מטמא לא
 חיתה לה שעת הבשר, טרפה חיתה לה שעת
 הבשר. וכי תמא, טרפה מבטן, מאי איכא למימר.
 במתה, מידא איכא אלא אמר רבא, התורה אמרה,
 יבא אישור נבילה, ויחול על אישור חלב. יבא אישור
 טרפה, ויחול על אישור חלב. וצריכי, דאי אשמעינן
 נבילה, משום דמטמא. אבל טרפה, אימא לא. ואי
 אשמעינן טרפה, משום דאיפורה מחיים. אבל נבילה,
 אימא לא. צריכא. ורבי מאיר, האי 'טרפה' ממי
 עבדי ליה. מיבעי ליה, למעוטי שחיטה שחייה
 ורבי יהודה, 'טרפה' אחרתניא תניב. ורבי מאיר, חד
 למעוטי שחיטה שחייה לגופי, וחד למעוטי עוף ממו.

[illegible]

לְהָ מַאי עֲבֵד לָהּ. לְשִׁעוֹר אֲכִילָה
אֲכִילָה, חֵד לְשִׁעוֹר אֲכִילָה בְּבִיטָה
אֲמִינָא, הוֹאִיל וְחִדּוּשׁ הוּא. וְחֵד
רַבָּנָן, וְחֵלֵל גִּבְלָה וְחֵלֵל מִרְפָּה/
בִּבְרִיתָא מְתוּרָה קִתְּבוּ מִדְּבַר, או
שְׂחוּטָה, וְשׁוֹתֵיר מִפְּלֵל חֵלֵב. מִה
בְּשִׁטְתִּיר מִפְּלֵל חֵלֵב, בְּמִתּוּרָה וְלֹא
רִ מִפְּלֵל חֵלֵב. מִה בְּשִׁטְתִּיר מִפְּלֵל
חֵלֵב, בְּמִמּוּאָה וְלֹא בְּמִתּוּרָה, אֲמַרְתָּ,
מִכָּא

יאלכ במציעה ליה ללמד טומטאה שזינו ממנה אלץ שיעור אסור אבינו יידיע ביה: **קטא**. ודענש שך תאכלג בביר **אביאל פרס**. שאם שוה באביאל ביה ויחר מבט
אביאל פאר היי ארזא באביאל אש בעצמערן לעקשן ואף וז און אבינו יידיע בבית הבלעית: **חידוש חוא**. שלא מציעו בתורה טומטאה וז שאין לך טומעם מבחין ובבית
הבלעית פאר היי באשאר **הבית פרב**. לטורדו מלשטאם שוביל: **בית פרב**. **פבל** חושב. מלשטאם מעט שיעור שחשיתו שחשיתו **וירב** פבל. מלשטאם פבל וז טומעם
און תבילת מלשטאם שכתב כאן שחלץ ביילה שוה: **בא** **בשר**. בשר שחשיתו מלשטאם שוה שידר אל טמא טעמא און שחשיתו מלשטאם שוה שידר אלץ וז טמא
טעמא לך בונעג בא בעמורא איה: **בם** **תירי** איה שך ע"פ שך שחשיתו מלשטאם פאר און תבילתו ובעמורא טמא תכין דסמין לך לך בהמורא איה וז
מפרסא פרסא ווג: **אך** **בששיר** **ששם חל**. מלשטאם בטורא שידר אל בטמאה: **ה** און תבילתו כתיבא אמורא כלך לדרך וז שידר מכלל ביילה וטירד מכלל חלז מה בששיר מכלל
ביילה בטמאה וז בטורא אך בששיר בך שידר שך ביילה מלשטאם לטורד מפרש לך בבילת שך טמא וטירד מכלל חלז כדאמר: **בפסא** **ווא** **במורא**. שך טמא שידר מלשטאם
און תבילת איה עוף שוה:

זבוחים. פרק שמיני – כל הזבחים דף עא עמוד א – מתוך מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רלה

שהמית את האדם על פי עד אחד או על פי הבעלים דשור שהמית על פי הבעלים איפטר
ליה מסקילה דמדה בקנס פטור וכן רובע ותרבע ע"פ עד אחד או ע"פ הבעלים דהשתא
לא שור הנסקל הוא וליבא למימר ימותו שדרי מותרין להדיטו אם לא מפני חובו
המערבב בן ואי איפשר למכור את כולו לעזריכי כן אותה ובה להקריבם שדרי סוסלים
להקריב כדאמרין בתמורה (דף כה). מן
הבהמה להוציא הרובע והתרבע מן הבקר
להוציא את העבד מן האנן להוציא את
המוקצה ומן האנן להוציא את הגונג מוקצה
שהקדוה לצורך (תקדוה) עבודה וזה ולא
הקריבו ועבד שעשאו עבודה וזה והשתחוה לו ואמרין בפרק כל האסורין במסכת
תמורה (דף כט). דמותרין להדיטו:

כלאים

בנינים אלא אמר רבא שנים שהיו עומדין ויצא חץ מבניהם פטורין ואפילו אבא חלפאת דלאל תלן ביה שדרי אבא בשורשים אותן שיש תולדות בן וכן חייבין משהו ובערת דרע מקרקר ועד
אמר ר"ה שדור הנסקל אינו נאסר מחיים ופירש דכולהו הדיא שמענא (ב"ק דף מא.) דמשמעט שנסאר סקל יסיק השור אינו יודע שהיה נבלה ונבלה אסורה באביהא במרחק כן וסוגיא
דפרק שני קדושין (דף נז.) הבי פריך כל צפור טהורה תאכלו לרבות תשולחות וזה אשר לא תאכלו מדם לרבות את השחוטתה ופרקי אפיך אנא ומשני לא מצית בעלי חיים שאסורין שלא
יהו מותרין בששעורין כן נאסו לעומדתן ולכן אין לאסור משולחת למור דהל עליה אסור לאחרי שולח לאסורה באביהא כיון שאר נפשות נמאין דהתניי בקרא ופרקי
(יורה דעה ותרבע) דאסורין פירש דמחיים אסורין לשוחטין ולהקריבין לגובה ומשני הני מילי לגובה אבל לשחיט דהיי שדרי ורבי רובע ותרבע בעדים דמחיים אסורין פי' דמחיים אסורין לשחיט
ואם שחטן אסורין אפי' אנא אביא משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרין אם כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב באחרים שנגמר דינו כולן פטורין
דמותרין בגיהא ועבודה אלא כן עיני הדין כיון דפטורין מסקילה מהו לכששחטנו או ימותו יהו אסורין בתנאה הוא דאמר בסוף פרק שור שנגזר ר' דה (דף מה.) ושם ר' (מכור) שדור שנגמר
דינו מכור אינו מכור אפילו לירידא חיינו משום דאסור לענות וזהו נמצא לסוקול ועד דאין לו מכר דאין לו בעלים והלוקח אינו יכול לכוותו ב יתור משאר אדם אבל כי לא נגמר דינו
מכור מכור לשחיטה או נמי לירידא דמצא לאתקדוה לאנפנו וכו' שחט ליה לאחרי שנגמר דינו אסור באביהא כן רמא לר' תנו שפירשנו וקשה דבסוף פרק קמא דערבין (דף טו.) משמע
שדור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נתנן בשערה דמפרש דהם זו מיתתה אסורתה זו גמר דינה אסורתה ויש לומר גמר דינה דמחיים גורם לה להיות חל עליה אסורה שאסורה
אפילו שחטה דעבדה כיון בשור זו מיתתה אסורתה אין עליה שום אסורין מחיים ויש להאיר דאיהו ר' דאיהו לא נאסר מחיים מדאית דפרק מרובה מדת (ב"ק דף עא.) ובפרק אלו נצטרות (תבובות
דף לז.) (גבי) גנב שור הנסקל ותבוח משלם תשלומי ר' דה דברי רבי מאיר ואמאי לא ליתא במכירה דשמעתי ליה לרש לקיש בפרק מרובה מדת (ב"ק דף עא.) דכל שישנו בטביחה ישנו
במכירה וכל שאינו בטביחה אינו במכירה וזה דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אבל אי שרי בתנאה נהא שכול למכור לרובע נעלי עד בית הסקילה או להיטות בו מעט עד אותה שעה
או אם היו בית דין מתעצלין בסקילה ומיחו מה שאמור ר' דאין לו מכר דאין לו בעלים וה לא נכח לקיים ומה שפסק ר' בערד שיש בו שוה אחד ספק דרודה שדרי מטעמא דכל דפריש
מרובה אפילו לא יחבן ויש לאסור גיהא שמת יקח מן הקבוע אפילו דיכא דפריש ממלוך רק בדרב שאל נאסר בתערובת כגון ט' תציות (ארוח) מכרובות כשר שוחטה ונצטרות נבלה (פסחים
דף טו.) (הם) שרינן א פריש אחת ולא גורנין שמת יקח מן הקבוע שדרי האיסור ניכר וידוע היכן הוא ולכן שרינן דיכא דפריש או כגון דנמצא ביד גוי אבל אם נאסר בתערובת ופירש לא
אמרין דפריש מרובה פריש ואם יש בערד ספק דרודה אפילו אחד בריבוא כולן ימותו דרע דטבעת של עבודה וזה שנתערב בריבוא כולן אסורות ובפירש אחד מן פלגי רב ושוטאל
בגמרא (לקמן דף עד.) אי אסורת השאר אי לא אבל דרודה אחת שפירשה לא פלגי וכולי עלמא דאסורה לא אסוריה תנאה שפירשו מותרותן אסורין וכל אמרין מרובה פריש
וטעמא משום גיהא שמת יקח מן הקבוע ולא שנת חולין ולא שנת קדשים ויש להחריז בהמה שנטש חזאב ודורעה מצילה ותתערב בערד משום דאין דרודה אלא ביד ושמן טרפה
בשנים וזהו ליה ספק ספיקא וכן דען שנטש אוז שמת נשאה בחרטום או כן רבלי ולא הכה ביד מיהו יש ליישב דברי ר' דל דל דמי לטבעת של עבודה וזה דשאי בעלי חיים כיון
דאפשר ע"י דנבכשניהו דתיניין ואם תאמר אמאי תנו ימותו נמא ידעו עד שיתאבבו ויפדו ואחרין כן נמא כל דפריש מרובה פריש והשתא להדיטו שדרי כמה קדשים אמרין בזה
ידעו ולא חיישין לתקלה ובספיקא אמרין מרובה ותרבע ידעו ולכשיתאבבו יפדו וישתעם ויאכלם מטעם דפריש מרובה פריש ויש לומר דלא עבדין תקנה ברעיהא כיון דלאחר רעיהא לא
מישחיה נמי אלא מטעם כל דפריש ועוד שאל רבי יצחק מרית דקאמר רבי שמעון (סנהדרין דף עט.) דתסקילם בשורשים יהיו בסקילה שחשירפה חמורה נחיל בחר רובא להחמיר
בריי נפשות בדאיתא פרק קמא דחולין (דף יא.) דלא חיישין שמת במקום יקב וקב הזה ותרין דלא אוליין בחר רובא להחמיר כיון שנהרג בלאו הכי במיתה אחת אי נמי לא אוליין בחר
רובא לחייב אותו שהוא דאי בסקילה ומתאי טעמא לא תקשי לו ר' דאמר פריק אלא וכן דנשפרין (סנהדרין דף עט.) דאדם רוצה שלא נגמר דינו שלא ידעין אי אסוריה וזהו שנתערב עם אחרים שנגמר דינו כולן
פטורים ומשום רובא לא עבדין בחר רובא שדרי וזהו דאיהו ידעו שדרי וזהו שאל נגמר דינו ולא דמי לאותו שדרי וזהו אלא דלא ידעין אי אסוריה וזהו שנתערב עם אחרים שנגמר דינו כולן
ועד יש לומר דהיה ליה קבוע וכל קבוע במחצה על מחצה דמי פטור מדאורייתא דספק נפשות להקל וכו' הימא נכבשניהו וינמא דלא דפריש אי אחת רשאי למושנן להחמיר עליו ועד
גיהא שמת יקח מן הקבוע והא דפרין מעיקרא כי תני דנשפרים בבסקילים תיפול לי דרובא נסקלים ינעו חבי פירושא לכל הפחות לא גרע משום דרובא נסקלים:

על פי עד אחד או על פי הבעלים.

פירש בקונטרס דפטר ליה מסקילה משום דמדה בקנס פטור וכן פירש במבוא (דף ו.) אלא דאין נהרג על פי עצמו מטעם קנס ונקרא דאפי' אמרי שנגמר
דינם בבית דין פלוגי אין נהרגים על פימה ואפי' דכי האי גונא מחייב בקנס כדמוכה בפרק קמא דמוכות (דף ו.) וגבי פלוגי רבע שורי בפרק קמא דסנהדרין (דף י.) מפרש משום דאדם
קרוב אצל ממונו לא אמרין ונהרג שורו ולא פליגין דיברא אלא הרובע השור נהרגין ואי קנס מקרי כי נמי אמת שורי שרבע שורא אמאי נהרג שור על פיו וזה מודה בקנס פטור כמו אמר
אמר גבתי וטבחי דפטור כמפל ר' דה ורמא לי שנגמר דאית נהרג על פי הבעלים אם אין עד אחד עמו בדאיתא פרק כל האסורין (תמורה דף כט.) וזה מותרות באביהא מנלי אי סיד
להדיטו אסירי למת לי דנבכשניהו לרובע ותרבע ונאסר ואפי' דהתם לא מוכיז ברובע ותרבע על פי הבעלים מכל מקום על כל ענין שפסולו וזהו מותר להדיטו כיון דמנטי בריי: בריי:
ברובע ותרבע. פירש בקונטרס על פי עד אחד או על פי הבעלים שנסאר לגובה ולא להדיטו דבשני עדים הוא נאסר אפילו להדיטו מן משמע בריי ש' בחרא דביחיתו (י' כד.) דאמר רבי
יוחנן דהוה הנסקל שדחמו עדיו כל המוחין בו וזה אמר רבא מסתברא טעמיה דרבי יוחנן בתן דאמריו ליה נהרג שור ואי לא ליסתר בתנאה אמאי מייאש הלא העור מותר בתנאה
והבשר כלבים לא נמי משמע פריש ואיש מקדש (קדושין דף טז.) דפרקי ורבי רובע ותרבע דאמרי מוהים דאמרי ונעלה ונעלה וזה כי כיון קמא בתוב ולא ליפי מהרדי
בדאמרין פרק שור שנגזר ר' דה (ב"ק דף שז.) משמע בגונג שאין ברובע ויש ברובע שאין בגונג ושמת איכא שום דרש:

זבחים. פרק שמיני – כל הזבחים דף עא עמוד ב – מתוך מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספות

ובמריפה, בנג' דייק האי טריפא דמיבא אי דיע' לא לזיל ולשקלא ומפרש רבי רימיה כגון שנתעברה בולד' טריפה ורבי אליעזר היא ורבי ינאי מפרש בגון דאיתעברה נקובת הקין בדרוסת האב ורש' לקיש מפרש בגון דאיערב בנפלה חקשה ה"ר אפרים כיון אלא ידעיה מה מעלת אב בעריה נקובת' דלמכילא אי"א משום ספק טריפה ולגוים

ולכלבים אי אפרש דאין פדן את הקדשים
לחאבולין לכלבים ומחיים נמי לא אפרש ליהדות
דפסולי המוקדשים אסורים גיזה ועבדה מיהו
למדי דאיערב בדרוסה שג' בל בדיקה לאור
שחמ' אם הארימה דער נגנז בני מעיים או
בנג' הסמנים דאפי' ודאי דרוסה יש לה בדיקה
ולמדי דאיערב בנפלה ופלה יש לה בדיקה אבל
מלי' הויא דלא חלו אלא לכלבים בגון קדשים
הקדשים לחאבולין לכלבים כאיבא דאמרו בפרק
שני דבבבות (דף טו) אי נמי בדאמרינן (פסחים
דף קא) פדן את הקדשים לחאבולין לכלבים הני
מלי' הויא דלא חלו אלא לכלבים בגון קדשים
שמוט או נטרפו אבל הני אסורים חממת טריפות
וחלין שנתעברו בגון אבל קדשים ונפיתו אם היה
מכירן דחוץ לדידיה שרי לחאבולין לגוים ולכלבים
ומתיראנא בגין פירבא אסוריה שיהי מוקשה לכל
אפרים בבבבות פ' כל פסולי המוקדשין (דף לב)
בכור מתיר דלא אפי' לגי ולקמן בפ' טעול אם כי
(ג) אמר ר' יוחנן דמריכיה לטורי' ומתפרש' את
הבכור ונמצא טריפה שיהיו הבתנים בעורו
משמע דוקא בעור אבל בבשר לא דאסור
לחאבולין לכלבים ולגוים ולפי' מה שפירשתי נחא
דמדי' דלא חיו לישראל אסור לחאבולין לכלב
ולגוים אבל מדי' דחיו לישראל כיון שנפשו שרי
ליחן לכלב דהוה טריפה דרשנין ואבטל ו
לכלב כלומר דאין שרע אלא עטל אלא לכלבין
אבל הויא דחיו לדידיה אשתורו לגמרי דאיתקש
לעבי ואיל ואי"ת בפרק הפירה (ב"ק דף נג) דנפתינן
שור פסולי המוקדשים שנפל לבור משום דכתיב
וזמת היה לו שזמת של הרי זמות של

כדתנן (לקמן דף קג) דאיתור הבתנים בעורו ומשום עד לחדיה איצטריך שור ולא אדם
דחיה חייבנא בגמא דהשביע' זמת של משום עד דשרי' בהנאה מדאיתריא לא אסור אלא
משום עד דשרי' עינש עדות אבל אדם שחיתין חתולין דף (קכב) ר"ל וסורא דב"ק דף
(ג) איתא במסכתא דפרק שכול' ליקמן (ד' קד.) דפסקי' כרבנן בשר בקבורה תער בשריפה:
ויבאי בדמי היפה שבדן. פירש"י ויקח מעות כשיער דמי היפה שבבולין ויאמר כל משום
שהוא חובב הוא מחולל על מעות הללו משמע לפירשו שחובב מעורב ברביא
כל רובע ורובע והלשון משמע כן ואי אפשר לומר כן דרדמיא דרישא קני' שחשקל' נתערב
כרוב ובזבח' כן מוכח בגמרא ובדמי היפה שבדן דהיינו דמי היפה של כל אחד ואחד ומניח
הגורע שבדן שלא יחולל:

לשם מי שהוא. פירש בקטנים (כ"ב) שביקשנו אימר דמי' הוא לשם בעלים שלו וקשה
דאם אמר בריש ביבולין' (ל' ב) ונאני ב"ת דין דלא לימא לשמן דילמא אתי למימר
שלא לשמן אלא לשם מי שהוא ויהי' סתמא וסתמא נמי כלשון מלי' מ' נתתי בבית. בפרק
דלאסורין (תמורה דף כ"ב) משני בענין אחד ואר' פריך חתם וליתני' את ולא בעי' את
דכפרין הכא:

דהריגו נמי נתנא ליה ואילו אסורין כו'. במכמה משניות חזק מצי לאתרי' ממתני' דאפה בו
את הפת ממסכת עבודה דהו' (דף ט"ט) וממתני' דערלה (פ' מ' מ' מ' מ') בערלה
וכלאי הברס:

ולביטלו

בכלאים ובמריפה ובזבא דופן, ידעו עד שישתאבו
וימקרו, ויביא בדמי היפה שבתן מאוחו חמין.
נתערבו בחולין תמימים, ימכרו תחילין לאוירי' אותו
חמין. קדשים בקדשים מין במינו, [זה] יקרב לשם מי
שהוא, [זה] יקרב לשם מי שהוא. קדשים בקדשים
מין בשאינו מינו, ידעו עד שישתאבו (ימכרו). ויביא
בדמי היפה שבתן ממין זה, ובדמי היפה שבתן ממין
זה, ימכרו המותר מביחו, נתערבו בכבור ובמקעשר. הכל
יכולין להתערב, חוץ מן החמאת והאשם: גמרא
מאי אפילו. הכי קאמר, כל הזבחים שנתערבו בהן
תפאות המותרות, או שור הנסקל, אפילו אחד בריבוא,
ומאות פולין, תנינא חדא וימנא, כל האסורין לגבי
מזבח, אסורין בכל ששה, הרוכב והרץ, אמר רב
אשי, אמריה' לשעמקא קמיה דרב שמי, ואצריקן.
דאי מרתב, הנה אמינא, הני מילי לגבוי, אבל
להריג, אימא לא. ואי מהכא, הנה אמינא, הני הוא
דאסורי' הנאה ניהו. אבל הני, אימא לא. צריכי,
דלאו אסורי' הנאה אמינא. הנה אמינא, הני מילי
(בכב' כל ששה) הנה תם (קתני). וניתני' אמינא, ולא בעי' את.
תקנתא אצמריבא ליה, דהריגו נמי נתנא ליה, ואילו
אסורין ואסורין בכל ששה, יין נסך ועבודת פסוקים.
צ"כ

כלאים ומריפה וזבא דופן, שור או כשב פרט לכלאים כי' לזיל פרט ליצא דופן טריפה
זהם אסורין כשזוא אומר מן הבקר למטה שאין ח"ל לדרוסי' את הטרפיה ולחידוש
מותרת בהנאה להשליכה לכלבים: ידעו עד שישתאבו. דממתנת חובב המעורב בהן נאסור
כולן לחידוש ולחלול על דמעות בעורו דהם אי אפרש היכל'ן ידעו עד שישתאבו וביא
בדמי היפה שבדן מאוחו חמין חמין: וימקרו
עלה הוא יביא מעות כנגד דמי היפה שבבולין
רשמיא חובב הוא היפה ויאמר כל מקום שהוא
חובב הוא מחולל על מעות הללו ויביא מן
דמעות עולה ואם שלמים שלמים: ונתערבו
בחולין תמיסין, או אחד באחד או זבח אחד
בחולין דרבה ימכור כל תחילין לצרכי מין אותו
(תנא) ונמצא דרי' כולן קדשים של מין
אחד אלא שאין ידעו כל אחד של מה הוא
ויקרב כולן כל אחד ואחד לשם מי שהוא
בדקתני מתני': קדשים בקדשים מין במינו. אלא
בשעליהן מוחלקות יקרב כל אחד לשם מי
שהוא: מין בשאינו מינו. עולה בשלמים שאין
מתן זמן ואימוריהן שות' יפכרי'. נמצאו דמי
עולה עולה דמי שלמים שלמים ואין ידעו איזה
עולה אחת שלמים היכל'ן טיול מעות (ומכיוון)
כנגד דמי היפה ויאמר כל מקום שהן נמעות
שהן יתחללו על אלו (ולא) ויהי' כדנא
(כל) לפי שאין ידעו איזה מין מה היפה ויביא
מעות כיצא בהן ויאמר כל מקום שהן מעות
שלמים הן מחולל' על אלו ונמצא מוסדי
אחד עות מביחו דלא רגסין וימכור אלא
ידעו עד שישתאבו וביא בדמי היפה כי'
ובתחלת חילולין ויאמר כל מקום שהוא עולה
היה מחולל על אלו וכל מקום שהן שלמים
היה מחולל על אלו וביא נמצא עולה ונמצא
שלמים ותדע דלא רגסין ליה דהא נתערבו
בכבור ומעשרהו' דקתני נמי וימכור אי אפרש
דהא תנן במעשר נאמר לא ינאל ואינו נמכר לא
דו לא חשוי לא הם ולא בעל מום ולפנין לה

בבבבות (דף לב) דהאי לא ינאל לא ימכר הוא אלא הכי רגסין ידעו עד שישתאבו
ואילו במעשר ובבכור: נתקרי'. ובזבח' כגון חלה בבכור או במעשר בהבא שן חושקין
דמקין בקדושה וימכור ויאמר שיהי' חלה אלא ויפלו את שלמים או טעון
מתן ארבע חזן מתן אחת וכן סמכיה ונסכים: ידעו עד שישתאבו. וביא מעות בדמי היפה
ויהאמר כל מקום שהוא חובב והתוס' את דמי' את מחולל על מעות הללו נמצא חילין
מעורב בכבור ומעשר בעלי' מומין ויאבולו מעורבים כולן בתורת בכור ומעשר בעלי' מומין
שלא ושהו'ט ואיבולו ויאמר באיטילוי ולא ישקול בליטרא דרתנן (במנחות דף ע"א) כל
פסולי מוקדשים הנאתן לחקש' לפיכך נשחטין באיטילוי לאחר שנפדו ונמכרים באיטילוי
ונשקלים בליטרא דכמה דמשכירין שום ופירש' אתה מעיקרא חוץ מן הבכור
והמעשר שהתנאן בעלי' דאם מכאין בדמיהן קרב' וא"ת השתא אימא אלא זבח
המעורב פסדא דחוקש' בדין דאין נשקל בליטרא לא שפ' ופירש' ליה אין ק' ד' או בשאי
פסדא דהיה לא מחוללי'ן בכבור ומעשר ימי דאי לא היה מערב' דליכא וילתוא אלא
בדידיה מחוללי'ן ביה משום דהוואה מין דידיה הוא אבל באיטילוי משום איהו לא
מחוללי'ן: הכל יבולין לחקש' בכל בני מיני קדשים אפרש להו' דמי מעורבין: חוץ מן
החמאת ואשם. שאין מתערבין זה בזה לפי שניכרין זה מזה כדמפרש בגמרא: **גמ' מאי**
אפילו. כל שכן כיון דרובא למיתה תמות: שנתערבו בהן תפאות המותרות. דלא דאיתרא
ורובא דהתיארא: כל האסורין כו'. משנה דלא במסכת תמורה: אסורין' בכל ששה, כל
המתערבין בהן ואפי' אחד בריבוא: חוץ מן היתר הכא בתפאות המותרות ושר' תוסקל:

צ"כ

זבחים. פרק שמיני - כל הזבחים דף עב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזלץ)" רש"י
תוספות

וַיִּפְסַח בְּרֹאשׁוֹ. וַתִּשְׁמַע בְּרִיהָ אֵין לֹדֵם לֵאמֹר לֵבִי בָטֹל דֹּאנְיָ דִּבְרֹן מִן הַחַי חֲשִׁיב בְּרִיהָ
 (וְחֵלְקִין קָב) אִיסוֹר הַעֲרֻבֹת הַזֶּה לֹא מִשּׁוּם אֲבִר מִן הַחַי אֵלֵּא שֶׁלֹּא שִׁשְׁט
 וְרֹאבֵל מִשּׁוּם חֲטָאת הַזֶּמָּח וְהַזֶּקֶל וְכִי אֵלֵּא לִי אִיסוֹר אֲבִר מִן הַחַי וְאִיסוֹר
 חֲטָאת הַזֶּמָּח וְשׁוֹר וְהַזֶּקֶל אֵלֵּא לִי חֲשִׁיב בְּרִיהָ מִן בְּנֵי־הַחֹלֶל וְכִי לֹדֵם וְרֵא
 וְהָעַן טוֹרֵךְ קֵטן שֶׁלֹּא אֵין בִּי בֵּית כְּשֶׁר אֵין
 לֹזֶק הָעַן מִשּׁוּם בְּנֵי־הַחֹלֶל חֲשִׁיב בְּרִיהָ דְּעָוָה
 סֵטֵמָה וְרֵא חֲשִׁיב בְּרִיהָ וְרֵאשְׁדוֹר וְהַסֵּטֵמָה חֲסוֹר בִּין
 בֵּית גְּדֹל בִּין קֵטן אֵינִי לֵבִי בֵּית אֵלֵּא כֹל שֶׁהוּא
 בְּעֵלְמָנוּ בִּין דִּשְׁעָה חֲשִׁיב לִי בְּרִיהָ מִן גִּיד
 (דֵּשׁ עַם) כִּי רֵבִי אֲמֵר רִמְזָנוּ לֵב תִּלְכַּל בֵּין
 אִפְּלוֹל כֹּל שֶׁהוּא אֲבִר מִן הַחַי חֲשִׁיב בְּרִיהָ
 טִעְמָנוּ וְרֵבִישׁ מִשּׁוּם דִּשְׁעָה אִפְּלוֹל בִּין גְּדֹל
 וְכִין קֵטן בְּמִכּוֹס מִ"פ שִׁשְׁבֻּעֹת (דֹּף כֹּאֵר) דִּבְרֵי
 וְכִין מִצֵּינ בְּאוֹכֵל כֹּל שֶׁהוּא חֲשִׁיב בְּרִיהָ
 וְסִיחִין הַחַי פִּרְשֵׁי מַעֲשֵׂי מִשְׁרַע מִן בְּרִיהָ דְּרֵבִי
 וְרֵא דִּבְרֵי אֲמֵר דִּבְרֵי וְרֵא וְהַלְלוּ (מִנְחָה) וְרֵא
 וְרֵא

צִיבִי דָאִי מוֹתֵם הוּא אִמָּאָה הַיְי מִלֵּי חוּלִין, אַבְל קְדָשִׁים אִימָא לַעֲיִבֵיד דְּחַתּוּקָא
 2 לְבִיבִי אִסּוּרִיז דְּהֵאָה דְּבִרְתִּי וְעִמָּא יִקְרָבוּ בִּי הִכִּי אֶל נִפְסִדְתִּינָהוּ לְמַנְיָא לְבִיבִיז, וְיִפְרִינָה
 3 וְנִפְסִיבִי לְבִיבִיז, אֲדָה דְּבִרְתִּי חָרִיב כִּי לְמַתּוּק לִי הִיא שְׂחִיבִי, אֲדָה לְדִרְכִּי לְמַתּוּק לִי
 4 שְׁדִרְבִּי לִימֻנֵת, שֵׁשׁ בְּנֵי אֲדָם מִקְפְּדִין מְבִנִים מְבִנִים שְׁנֵי דְלָא בְטָלִי בְּסַמּוּךְ
 5 בָּדָךְ מְבִנִים דְּרַבְרִילִי תִילֵת שְׁפִיר דְּלָא בְּרִיבִי (מַחְמַלְמַח)
 6 נִי מִרְכָּבָה בִּי אֲדָם מִקְפְּדִין עֲלִיתוּ מְבִיבִין
 7 אֲתוּן בְּמִנָּן וְאֶפְ' שֵׁשׁ בְּנֵי אֲדָם שְׂאֵן מִקְפְּדִין
 8 כֹּל כֹּר מוֹסְפִין יִתְרֵהוּ אֶל מְבִיבִי הַעֲדִי יוֹדֵה
 9 אֶל אֶפְ' אֶת שְׁדִרְבִּי לִימֻנֵת, שְׁדִרְבִּי מוֹדֵה
 10 לֵבָךְ שְׂאֵן קִי אֲדָם דְּמוֹסִף עֲלֵיהוֹן יִתְרֵה לִלְחָק
 11 אֶל מוֹרֵב לֵבָב בְּלֵאן עוֹמֵי אֶת רִדְדִי מְבִיבִין
 12 שֵׁשׁ מְבִיבִין עֲלֵיהוֹן אֶת מוֹרְכִי הַעֲדִי לֵבָב
 13 מִנָּךְ תִּילֵת, מִנָּךְ תִּילֵת וְהַבִּילֵךְ חֲשׁוֹב מְאֹד שְׂאֵן
 14 טַעַם עֲנֵךְ הַעֲדִי לְבִיבִיז פִּיטוּרֵהּ:
 15 דִּלְקוֹן

[illegible]

נתערבו

47 את הדת ובי בגד שצבעו בקליפי ערלה ובכמה מקומות כיורא באלו מדרפר לקמן (דף עד.) על שמואל דאסר טק ספיקא בעבודה זרה ממרייתא שמונת
48 דלא משכח דקאי בשמואל אלא רבי יהודה שאסר אפילו בשאר איסורין ספק ספיקא כגון רמזי בידן ושמואל סבר לה כותיה בחדא ופליגי עליה בחדא ואי היה רסנין הבא
49 ובמסכת ע"ז ואחרות באחרות ליה ליה לאיתויי ראייה לשמואל מדרך משניות ולא היה הוחק להביא ממרייתא דרבי יהודה ועוד יש דלוקוק מנפה דמתניתין דהתם במסכת
50 ערלה (פ"א) גבי בגד שצבעו בקליפי ערלה וביה בשבטל בשבטל ערלה ודחייתן קתני נתיבא באחרים ובי צועב מהלסי בקליפי ערלה וארזו כגדו וארזו
51 יודע אידו ובי ארז מהלסי משכח בביה בגד וביה כגדו ונתיבא באחרים ודחיין שמואל משום אדא תרבו באחרים לכו להשיב מכל חדא מהלסי ומושתרי טעמי

זבחים. פרק שמיני – כל הובחים דף עב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

ספק ספיקא דמותר ומידו איכא חזא ברייתא בריש מסכת בריע (דף ג) דאדור ספק ספיקא דקתי וספיקא אסור ומוקי לה בספק טריפה וקתי דחם נתערבא באלף כולן אסורות ואין לחוש
בהא ולא מיתיל לקמן כיון דברייתא היא דנאי אולמא מברייאת דרבי יודיה דהויה נמי מוקי רב פפא בביעה כרבי יודיה אליבא דרבי יוחנן ועריפא ליה לאתויי ברייתא דמפורש בה
רבי יודיה בחזיתא ועד אמר רבנא וכו' דהא דקתי נתערבא באלף כולן אסורות לא קאי אספיקא אלא אדאיה תרע דאפילו רבי יודיה דאסר לקמן ספק ספיקא היינו דוקא ברימוני כון
דחזקני בברייתא רבי יודיה אומר רימוני כון כי משמע דוקא רימוני את שדרכו ועדיף דהוי אחד מששה דברים בתנא דאסר ר' יודיה ספק ספיקא דנאי טעמא נקט רימוני כון דהא אפילו
כל שדרכו מקדש לר' יודיה דכמותא בברייתא

ידלקו. נתעברו באחרים (ואחרים באחרים), כולן
ידלקו. דברי רבי מאיר. והקמים אומרים, עולו באחד
וקמיתם, שקהו רבי מאיר אומר, כל שדרכו לימנות,
מקדש. והקמים אומרים, אינו מקדש אלא ששה
דברים בלבד. רבי עקיבא אומר שבעה, ואילו הן:
אגוזי פרך, ורימוני בארן, והבילות סתומות, והולפי
תרדיו, וקילחי כרוב, ודלעת ויגית. רבי עקיבא מוסיף
אף פבילות של בעל הבית. הראוי לקרלה, עולה. רבי
יהודה לכולהו הברם, כלאו הברם. ואיתמר קלה, רבי
יוחנן אמר, 'את שדרכו לימנות שנינו'. רבי שמעון בן
לקיש אומר, 'כל שדרכו לימנות שנינו'. הניחא לרש
לקיש, אלא לרבי יוחנן, מאי איכא למימר. אמר רב
פפא, האי תנא, תנא דלמיסר קציעות הוא, דאמר
כל

מדין והיפון שגמור לא נדול ולא קטן אלא בינוני ולמה הוזכר רימוני בן שדו מקדשין בן שדו דרבי רבי מאיר רבי יוחנן בן גורא אומר לשער בן את ההלים רבי עקיבא אומר לכך
ולכך הוזכר לשער בן את ההלים ושון מקדשין בן שדו רבי יודיה אומר לא הוזכר רימוני בן דחזיון גבא אלא שדו מתעשרין וכלי בכל מקום פירוש דסתמיידו מבין הגנים כי פירש
בערוך בערך חצר ומאותה משנה יש לירקדק דסותם רימונים אפילו כל שדרכו לא חשיבי ולא תקשי דרבי מאיר אורבי מאיר לרש לקיש דאמר כל שדרכו לימנות שנינו ולרבי יודיה כל
דרימונים חשובים כל שדרכו דהא רבי יודיה סבר דלסרא קציעות לא בטלה וקתי לא הוזכר רימוני בן לענין קידוש אלמא כל דרימונים מקדשים ושדו לרימוני בן דאי רימוני בעינים
אין מקדשין א"כ היה לו להזכיר לענין קידוש כמו רבי מאיר וגרין עין בירושלמי בפרק בתרא דערלה ובמזמנה שיש שם טעות סופר ויש פירוש דאפילו רישטין בל רימוני בן משניות
ואחרות באחרות לא מצי לאתויי ראיא דספק ספיקא אסור דילמא דהי קאמר וכל האחרות באחרות ואין לתמוה מה חידוש הוא לשנות ב' פעמים כיון דקאי אבל האחרות באחרות
דאימסרין לאש לאתמעותי דאע"ז דאיכא חזא רבי רבי שזר מילי אסרין חזא רובא ושרין חזא רובא גבי יוחסין בסוף פ"ק דבבבבב (דף טו). דאמר דהולכין אחר רובו העד והוא דאיכא
רוב סיעה בחזיתא ואפילו עדי קטנא ואין דהולכין אחר רוב עדי גיריתא ואפילו גדולה באנוכובא ואחרי רוב סיעה גיריתא:

כולן. וואם תאמר מאי שנא הכא דקתי ידלקו כשתעברו וכן בכל האיסורין והשניים שם במסכת ערלה (פ"ג) ולא פליגי רבי אליעזר דלימא יולקי תנאה לים תמלח כמו בס"כ כל
הצלמים (ע"ז מט) לענין עבודה וזה וכוותיה דילכתא בדפסקתין מידו רבנא שמואל פירש שם דהוא חזין בכל האיסורין אמר רבי אליעזר יולקי תנאה לים תמלח ונראה דרבי אליעזר
פליגי דוקא גבי עבודה וזה לפי שחופות תמיה וכשמואלין תנאה לים תמלח נראה כאילו מוולין האיסור ומהאי טעמא הוא אמרין נמי הכי לענין שביעית גבי האי דתניא בפרק הגזול עציס
(ביק קא). בגד שבענו בקליפ שביעית ידלק אם היה מתערב באחרים והוא אמרין יולקי תנאה לים תמלח אבל בערלה וכלאים ושער נזיר ופטר חמור וכל שאר איסורים דלא תפסי דמיהם
אמרין לרבי אליעזר יולק אפילו נתערב ולפי טעם זה טבעת ובוסת דלמקן דמיירי בעבודה וזה סוגי בדולכת תנאה לים תמלח עוד יש לפירש דדוקא בתנא שדסיקי בענין עבודה וזה ואפה
בא דהת ונטל ממנה כרוב אור וגב את הבגד אמר יולקי תנאה לים תמלח כשתעבר לפי שאין ממשות האיסור בעין דהואו בגרא דאיתערב ליה תביתא דחמורא כיון דאי אפשר לחנות
בדולכת תנאה אלא דהיה תנאה שניה בגוף של עצמו אלא לא למכור או ליתן לפועלן אבל שיהיה אחד עצמו לא דאיסורא בשותה שר של ידי ב' וזה ואם תאמר מאי טעמא לא אמרין
בכל תני מסכת ערלה מידו כולן לגוי חוץ מדמי איסור תנאה שבו בדקאמר רבן שמעון בן גמליאל בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף עב ג) וכן נסן ובירושלמי פריך לה ומשני דחיישין בבולחו
אם ימכרו ולי שגמי יחזור הגוי ימכור לישראל אבל בין נסן ליכא למיחש וכן תפא ובגד רכל הצלמים (ע"ז מט) דאע"ז דפת של גוי אסור באבילה בתנא מיהא שרי דחיישין שגמי יקנה
ממנו ישראל ויתן לפועליו ותביתא דהואו גבא אם היה רוצה למכור כל יתן יחד היה דהוא מצי למכור חוץ מדמי איסור שבו וחביתו סתומות נמי איכא למיחש שימכרם הגוי לישראל
דמיירי בשמן וזה בא בין תפוחים: א"ל. אנוי פרך. של שם שנפרסם בדקאמר בפסיקתא בפרישתא דיהודה וישראל רבים את פרשת של חשא על אלה גתא אנא דרדשינן שנמשלו ישראל לאלנה
שיש בו שלשה מינין של פרך שנפרך מעצמו:

בבבבב של בעל הבית. אבל של נחוחם לא שום קטנות וזה דמשמע בסוף הערל (בבבבב דף פא) דחתיבה של לוחם תפנים בשל חזילן כל בטלה שחם לוחם תפנים סמיט ורואי
אחרים בחתיבה אחרים בן את הפת פ"ב כל הצלמים (ע"ז מט). צריך לאוקמא בכבדות של בעל הבית דהא קתי נתערבו באחרים כולן אסורים בתנא ואפה ב' את הפת דהא במסכת
ערלה (פ"ג מיד) לא בשל בעל הבית דהא קתי נתעלה באחר ומתאים ויו אלו ודאיה ומסכת ערלה לא היינו צריכין לחלק בין לוחם תפנים לשאר לוחם דהוא מצי לאוקמא מתניחין ומסכת
ע"ז אפילו בשל נחוחם ומכרבי מאיר דאמר את שדרכו לימנות מקדש או כל שדרכו לרש לקיש אבל מתניחין ומסכת ערלה מוכחא דסותם פת אפילו לרבי מאיר עולה באחד ומתאים:
הראוי לערלה ערלה. בירושלמי מדרקדק אמאי לא תנא נמי הראוי לתרומה תרומה דבתרומה נמי כיון דחשיבי לא בטלי ואין עלין באחד ומתא ומשני משום דכולם דריים לתרומה ולא
שיך למיתני דהא ליטנא ונראה שיש עדיין לתרין משום דקתי ידלקו ועלילן באחד ומתאים ואין דין זה נחמה בתרומה ועוד וזה מצי לשנוי דהאי אתא תרתי אית ליה דבר שבשננין ואיסורי

תנאה דכאמרין במסכת ע"ז (דף עב). אמתניחין דרדחם פרק בתרא:

בבחינים. פרק שמיני – כל הזבחים דף עג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רש"י תוספות

1 כל דבר שיש בו מניין, כל שדרכו לימנות כלל כגון הליטראות של קציעות שרוב בני אדם
2 אין מוכרינן במנמין אלא דורסין אותו בעיגול ומוכר כל העיגול יחד הואיל ותעמיס שומנין
3 הליטראות לכד למוכרם במנין; ואילו בדרבנן, במיד דאסיוריה מדרבנן כגון תרומת
4 קציעות לא בטיל הואיל ודרכו לימנות כלל כ"ש בדאורייתא כגון פסולי קרבן דתמתי;

כל דבר שיש בו מנוח, אפילו בדרבנן לא נמיל, וכל שכן בראורייתא. דהניא, למרא קציעות שדרסה על פי עיגול, ואינו יודע באיזו עיגול דרסה. על פי חבית, ואינו יודע באיזו חבית דרסה. על פי פורת, ואינו יודע באיזו פורת דרסה. רבי מאיר אומר, רבי אלעזר אומר, רואין את העליונות כאילו הן פירות, והתחתונות מעלות את העליונות. רבי יהושע אומר, אם יש מאה פומין, יעלו ואם לאו, הפומין אסורין, וישלשם מתקרינן. רבי יהודה אומר, רבי אלעזר אומר, אם יש שם מאה פומין, יעלו. ואם לאו, הפומין אסורין וכו'. רבי יהושע אומר, אפילו יש שם שלש מאות פומין, לא יעלו. דרסה בעיגול, ואינו יודע באיזה מקום בעיגול דרסה, או לצפונה או לדרומה, דברי חביל יעלו. רב איש אמר, אפילו תיקא רבנן, בעלי חיים חשיבי ולא נמיל. ונמשוך ונקרב חד ממיניה, ונימא, כל דפרש, כל מרא פומין, פרש, נמשוך, הנה ליה קבני, וכל

27 וליתיה לאיסוריה בעיניה שגדרס ועבדס באחרות מלמעלה וממטהה ומה הצד אין כאן
28 דבר שבמקני כלל: ד"ה ומשך ד' חדר מינייה ומקריב ב'י' יטלס אחז אחד ובכל חז' חדר
29 נימא מרובא דהא: ותרפנין נשך בחמיס' משמע יקחם אחז אחד מתוך העיר דה וזה לו
30 האיסור קבוע ועומד בידים וקיימא לן בהטהרדין (דף עט.) דאבל לזורז אבל לז' דאבל

למי תחת נטה ואבלה אם יש כביצה, בין טמאין בין טהור, המים טמאין וזו
היה כחם התורה והתרומה פירות דרבנן אם לא נאמר בתרומהו כבירום מירי
לענין קדשה תהליה מציצות בן קדשה פירות קאמר ר' יוחנן **לא בטל**
מנו (עליו) מנו שפירשוהו לעיל בקרב קדש קדש קדש **א"ר** דהאמאי: **לא בטל**
תרומה פ"ד (מ"ט) האנה לבנה שפלה **לרב** ושורחה לבונה אסורה
ומנו שולטת השורחות ניכרות לבנות: **לרב** יתודה אמר רב, וא"ל ר' יוחנן
עין דרבני **לא בטל** ומספא מין דקטני דרבני לבנה כרבי אמר רב **אמאי**
נלו דרבני ר' יתודה **אמאי** אמר מין במנו **לא בטל** ר' יתודה ועוד תנן בפ' ג'
בבב שהוה אהל דברב לא תמידי דער דפרו דער השעיר **לעיל** מינה לבקן ד'
דברב ותמערב חצר דברב וחסן שפירשין קאמר דהם רבט משום דאין ר' יוחנן
והתפסלו **לא** למירי דהל אהל כשבנעו וזה שפסרנו **לא** דארי ארין יתנן
ושאני מתי דבר עליו ומנבלו וקשיא ליה קין תרומהו עלה **בא** מאה א"כ
יסחורן שבתיהו במנון בטון טעם קרין ומנבלו קין יסן ולא שפירשין תרומה משום ד'
דא תריב איהו דהוין תרומהו כעלייתן **לא** במנוח דהל בתמנה תרומה משום ד'
לטיבלא דמוקנתיים דהם ר' יתודה **אמאי** סולת אכירי שנתערב לגמרי דברב
בזב מנבליו: הקשה ר' בון דהואי דספחא (מ"ט) דהבית של תרומה ששפלה
מאמא **לא** דאפי' לא חל עלה חזקה ומאנה ודאמרי (ש"ס) של תרומה נשתער
הביתספת פאר סאה תרומה לוי קין צלול שפול לתוך פ' קולין עבריון וחזרו
דא אפער לגמבל דהויין חללין לחיות כבטל דהויין משהו והוא ד' (ק"ח) ב'
בתקוניו ובה (ק"ג) דברב מנבלו אולין קין מני תרומה דספחא ד' (ק"ח) ב'
דאמאי **אמאי** אמר **לא** בטל משהו שפלה חל משהו חל א"א' לגמבל דהויין חללין
עליהם של שפנה א"א טבל שראה פני הבית נטבל שלא ראה פני הבית א"א
לאוקומי דהוא ד' כוסות בחילין מתוקנין ובזב תרומהו דין בעלים והוא ד'
דבדח ורשעה (שפלה) בזב וזבאי פניו חל **לא** איהו דהוא משהו איהו ד'
ברב בתקוניו דהם מנבלו: **לא** דאפי' איהו חל **לא** איהו דהוא משהו איהו ד'
ואפילו לרבי יתנא דאול בחר בטל נראה דאכאן טובא דהוא דאין קרוב מנבל

ר"מ אומר רבי אליעזר אומר כו. תימה לר"ל דאמר לעיל גבי חבילי תחתן לר"מ
כל שדרבו שקיזי דר"מ גופיה קסבר דליטרא קיעצת בטלה אדע"נ הדדיא כל
שדרבו מיהו ב"פ הערל (ויבמות פ"א). משמע דלא אמר ר"ל כל שדרבו קסבר אלא חרומה
דאורייתא אבל בתרומה ב"מון הזה דדיא מדרבנן אל זאת א"ת חרומה ב"מון אלא דרבנן
א"כ בטלה קדושת הארץ א"כ כלאי הברס נמי
דרבנן ואמאי ב"מון כל שדרבו לר"ל אלא הברס
הוא ד"ל דרבנן דאם ל"ל בטלה קדושת הארץ
היה דאורייתא אבל הכא חרתי דרבנן חד דבטלה
קדושת הארץ ועד החרומה תאנשי דרבנן אלא
מחייב דאורייתא אלא ד"ן תחומי ויזכר א"ל
דלעיל הכי פירושו שזהו ח"י חרומה כל שדרבו
לימנע מקדש מדאורייתא וכ"ן דבדאורייתא כל
שדרבו קסבר ד"ן הוא שקיזי דרבנן אל שדרבו
הדכי כ"ל תחתן כל כלאי הברס א"ל
הברס כ"ן שיש ב"ן איסור תנאה אע"נ דבטלה
קדושת הארץ חרומה כמ"ד מדאורייתא וא"ת ופ"ק
המגילה (דף י') ה"כ כי לעימר דקסבר ר"ל
האשונה דקדושת קדושת הארץ
לבא ועד דרבי יהושע גופיה קאמר דתם בהדיא
אמאי קאמ"ר קסבר אל בטלה קדושת הארץ
הדכי כ"ל דרבי יהושע לר"מ קיעצת בטלה לר"ל
הדינן יכולין לפרש דל"י יהושע קדושת הארץ
לא בטלה ומ"מ לר"מ קיעצת עלה משום
חרומה תאנשי דרבנן דמטעה הוה הקולו ב"ל לומר
שהתחומות מעלות אל חרומה תאנשי אל
תעברו בכל העיטול הוא דמשמע בפרק הערל
(ויבמות פ"א). לר"ל דאי חרומה ב"מון אלא דאורייתא אל היה עיטול בעיטולין עלה דקאמר
ר"ל תנאה ב"ן שוקה עיטול עלה אלא חרומה דרבנן אלא הוכחה היא והלא
הוא דאמר מ"י קיעצת בטלה ש"אן כ"ן קדושת הבית לא בטלה וכ"ש קדושת הארץ
ואפ"י הכי סובר דיעטול עלה ובטל ש"ן לומר ד"י יהושע יסבור דלא מקדש אלא ר' דברס
דר"מ דסבר כל שדרבו כל סב כחוציה ב"מון א"ל ב"דוחק חתם ב"פ הערל (ג"ש) ה"ג
ד"ן חרומה ביכורים ויהי דאורייתא בתנאים משמע כ"ן חרומה דאורייתא ביכורים
כ"ן טמאה ב"ן סודרה תמים טמאים האוכלה חייב מיתה פ"י בשטלה אדם מיד נטמא גופו
אל נאמר דחרומה ביכורים מ"י ה"ד מ"ד מוקדוק ל"ן מהו דיעטול בעיטולין עלה אפילו
ד"ן הבית קאמר ר"י יהושע אל בטלה דרבדיש חתם בעמליה (דף י') אשר לו חרומה אפילו
ר' קדיש (דף א') ור"מ א"ל: **והתחומות** מעלות אל חרומה תאנשי. אע"פ שאין ספק
ד"ן לבנות השחרות לבנות אסורות השחרות מותרות ואין ששחצין אפילו כל הלבנות
תחת: **רבי** יודנה אומר כו. וא"ת ל"י יודנה מאי קאמר ששחצין אפילו כל מילי אוסר
ד"ן דרבי הכל לרבי יודנה יעלה אפילו יעלה ב"ן לקמן דנקט ר"י רמיהו ב"ן אפילו כל
לא בטל ל"י יודנה ועד ב"ן כ"ן ט"ל (שבת קמ"א). רבי יודנה אומר מעלין אל דמומנה
א"ת השעיר דרבי מניה לקמן דרבי תרומה א"ת דרבי דאמר ב"ן כ"ן ביהו (דף לה)
א"ת הברס דבטל משום ד"ל מ"ן בשאטו מ"ן אומאי אל מנכרי מהדדי אלא ד"ל בקצת
כ"ן ה"ד מפרש ר"ל הוא דר"י יתכן סוף פ"ו (דף ע"ב). ב"סות אחז כל חולין ואחד כל
א"ת דחרומה עלה בא. ומהא א"כ מ"ן מ"י סיעה לשאטו מ"ן בטל חרומה אלא ש"מ
ל"ן כ"ן וס"ל אל חשיב חרומה משום דבבב"ל טבל א"ל דכ"ן דבדח טעמא וד"ן דמפרש ר"ל
אסירה ובכל חרומה דחרומה עלה באחד ומהא ב"כר ב"ש ומנחי' הקדומין ב"ל (מנחות
ס"ל א"י). שנתערב לגמרי בדבר כל ל"ל ומהא תור חרומה ומרששת דהיא דרבילא
ל"ן (דף טו). דרביה של חרומה ששברה ב"ב העלינה וחרומה חולין טמאין דאפילו ה"ם
נ"ארה שבמ"ן ב"ן יחיד ל"ל קדושת מהדדי דאדור של חולין של חרומה ששברו בעיטה
ל"ן שפ"ל חולין ק' ל"ן עברין חולין כ"ן ד"ר א"ל חולין ב"ן אל לבש חרתי ואל
בטל דהיינו חרומה דהיא ד"ב כ"סות א"ל חרומה אל של חולין שאנן מוקדקין דאפשר
ל"ן מ"ן מ"ן חרומה דפסחין (דף כ"א). ל"ק למ"ד ת"ר בטל אולי דמשקח ל"ל סיריח אל
תחת ל"ל אל א"ל לבטל חרומה דהיינו חולין שישעו ב"ל ח"ן שפ"ל בטל בטל חרומה בטל
י"ת בטל אל ראה פ"י הבית א"ל נ"ל לתוך חולין מוקדקין ובעדה לחרומה ב"ן בעלים
וב"ן חרומה ב"ן בעלים דהיא דפסחים בתרומה ב"ן חולין ב"ן ועד ל"ל לחרתי קמא ד"ר
ש"ב חתם ב"ן בשאטו מ"ן לענן משוה א"ל שחשובי מ"ן בעיטו לענן אחד ומהא ר"ל
ל"ן ד"ל ד"ר ח"י חרומה משה א"ל ד"ן מבטל ד"ן פירש בקומתו הקצומין ר"ב (דף ט"ז)
ד"ר א"בא טובא חרומה דא"ן רוק מבטל רוק וא"ן מ"ן גולים מבטל מ"ן גולים לקמן בפרקין
ד"ר.

וגבי דם כסוי (חולין דף פז) שנתערב בדם כהנה דא"ר יהודה אין דם מנטל דם כולו
א"א לזה לזהות כוח אפילו לרבי חנינא דלא דמי לדם קרשים דאפשר להיות בחולין
כמו שפי' בקנטרס בהקדמן רבה (מנחות כג) דכשילין לילה אחת יצא מקדושתו בחולין
ובליה סתמא דהדיס לרב חסדא דלא כרבי וזיא דאמר בפ' גיד הנשה (חולין ק)
חתיבה עצמה נעשית נבילה ואוסרת כל

התחיתות לרבי יהודה וגבי זרוע בשלה (שם דף
צח) דקאמר לא נטרבא ואלא לר' יהודה
דאמר מין במינו לא בטיל וגבי ציר (שם צט)
דקאמר רבי יהודה שיעורו מנאמתי ופריך ווא
א"ר יהודה מין במינו לא בטיל (ומשני שאני ברו')
והואי דביעה דמין במינו לא בטיל כל' יהודה
ודם תבסח דאמרין בנהר (דף עב) דאין דם
מנטל דם לרבי יהודה ואפילו לרבי חנינא צ"ע
דנהא שיש מחך שדבאי ולא כרבי חייא
ועוד יש ליישב תירוצי רית שנתמלך בין לח
ליבש ולא קשיא הווא דפסחוס (דף כא) לר'
יוחנן דלאו אליבא דכולי עלמא קאמר טבל ויין
נסך במשוח מדורה ר' יוחנן דלרבנן דר' יהודה
בגזון טעם אלא רבי יוחנן נסך כדרבנן בשאר
איסורים וכו' יהודה בטבל ויין נסך וכן ברייתא
דהניא כותיה דרבי יוחנן והואתו הווא
דפסחוס (ג'ז שם) כרבנן דמין במינו בטל מקו'
ואיבא אמרי' וזו' מתקת של תנאים כדבר
דדא תניא כותיה דרבי יוחנן ודא דתניא בפרק
הנדרן מן הירק (נדרים נח) אלא אמר ר' ש' (וכו')
דבר שיש לו מתירין וכו' אמרו לו הרי שביעית
שאין לה מתירין וכו' והשביעית אוסרת כל
שהוא במינו אמר להם לא אמרו שביעית במינו
אלא ביעור אבל לא לביולא ולא ולא כרבי
למפרק טעמא דין נסך דהווא סבירא דין מין

דכל איסורין בטילין אפי' במינו ודור יצחק הלכן תיחך ווא דידיהו הא חריבה ודהיא
דלמקן דאין דם מנטל דם רבי יהודה משום רב גמליאל קאמר לה וזכי נמי משני
אבי לקמן (דף עט) (אם כן) קשה דרבא פליג עליה שיש עוד לפרש הווא דשני כוסות
דדא דאין חולין ומסייעין למיט לבטל את התרומה ולא משום דבמינו במשוח אלא
משום דהאי באחד ומאה הואי בששים ולתבטל בששים קאמר דלא מסייע ליה דכיון
דינו במאה ובגן דליבא מנא בין המים ויין של חולין אבל המים רבין על התרומה
ששים דאי לא אמרו סלק את מינו במי שאנוי וזה נאסר היין של חולין משום דליבא
מנא וזה הכל נאסר שאין המים רבים על החולין ועל התרומה בששים:
ונבכשינהו ונתיין וינטא וכל דפריש מרובא פריש. ובגן שלא בפניו פריש ממקום
קבוע דאי הווא הפרישה בפניו ודא אסורין כאילו לקחן במקום קביעתו וכן
מוכח בפרק דפסחוס (דף טז) דתשע צבורין של זמין אחת של מצה וואתא עבר וישקל
דאמרי' כל קבוע במחצה על מחצה דמי ובפרקי גיד הנשה (חולין צח) אמרי' גבי תשע חציות
בנמצא הלך אחד הרוב אפילו נמצא ביד גיד וזוהי טעמא דגבי ציבורין מיירי בדרשלק עכבר
קמן שנולד לנו דתספ במקום קביעתו ולכן קאמר ונבכשינהו ונתיין דכיון שיעראו ממקום
קביעתן אמרינן מרובא פריש וזכי נמי אמרינן בפרק חריא דיומא (דף פז) בדי תשעה גוים
וישראל אחד כיונין דבאותה חצר מפקדין ובחצר אחת אין מפקדין:

אלא אמר רבא משום קבוע. דמודום משום קבוע וזה נראה דא שיקל דין מן הקבוע אסור מדאורייתא ולא אמרי' מרובא פריש דכיון דרבר חשבו וזה הוא ואל בטל וזכיא דהיל קבוע במחצה
על מחצה דמי אבל א"א למרן כן דמרבא רב בסמוך טבעת של עבדו וזה שנתערבה במאה נטבעת ונפלה אחת מן לים וחזרו כולן ומשפט נמי ליריהה דבמנתי' (ותערבו) אחד
כריבוא מית דין מניינדו אמרי' דאיסורא מית והשאר מותרין ואמאי אדרבה הויתו נפל ומית אלא היינו טעמא דהקילו משום מדאורייתא בטלי' ברובא דכל מילי מדאורייתא ברובא בטלי'
כיון דלא דייק ואפילו ששה דברים נאסרו שנתערב ולא שייך דין תרומה בטלה באחד ומאה ולא שייך כל קבוע אלא דבר הדיוק בגן תשע חציות ותשע צבורין ותשע פצטרעים ותשע גוים
שהויתו האיסור שלהם ידועים במקומם: **במה** דברים אמורים בבין גמול' כן. אי משנה זו ושניה כן במסכת קנים אלא פרק אחד דא שמתחיל כן וקאי אבל מאי דתני לעיל:

וכל קבוע במחצה על מחצה דמי. אלא, ניבכשינהו.
היידי. וינימא כל דפריש מרובא פריש. אמר רבא,
(השואא דאמורי רבנן לא ניכרב) גיורה, שפא, ובאו
עשרה כהנים כבת אחת וניכרבו. אמר ליה הווא
מרבנן לרבא, אלא מעתה, מנימא אסרא, משום
שפא ובאו עשרה כהנים כבת אחת, ונקחו. בעשרה
כהנים כבת אחת, מי אפשר. אלא אמר רבא,
משום קבוע. אמר רבא, השואא דאמרי רבנן, לא
נקריב. אי (קריב) [מקריב], לא מרצי. איחוביה רב
הונא ור' יהודה לרבא, השואא שנתערבה בעולה,
ועולה שנתערבה בהפסא, אפילו אחת קריבוא,
ומותר מולן. כמה דברים אמורים, כבהן גמולך.
אבל כבהן שאין גמולך, עשאן למעלה, מחצה
כשר וימחצה פסול. למטה, מחצה כשר ומחצה
פסול. אחת למטה ואחת למעלה, שניהן פסולות,
שאני אמר, השואא קריבה למעלה, ועולה קריבה
למטה. (אלא) [אמר ליה], הא, כמאן דאמר,
בעלי חיים נדרין. הא, כמאן דאמר, בעלי חיים
אין נדרין. הרי שחושין, דלכילי עלמא נדרין.
ותנ'

דכל קבוע במחצה על מחצה דמי: נבכשינהו ונתיין. יכוף אותם שיעורו ולא ליהי'
קבוע אמר רבא גיורה שפא ובאו' כהנים כבת אחת וניכרבו. קא סלקא דנקר' השוא'
דחישא לשטא אחר שיקום אחד אחד עד ששטחו' והם רוב וכו' יבאו' י' כהנים ויורקו וימזק'
וקטירו אימורין באחד ואפשר למצמם והואתו דאשחבתו דקריב רובא כבת אחת
ואיכא למיחש איסורא ברובא אחתה דבשולמא
כי משיך חד חד ומקריב קמא קמא איכא ולמימר
דכל חד דקריב ביהוה מרובא פריש ואיסורי
הנאה בחני דפריש חדו הווא רובא לגביה אבל
השואא דקריב כי דודי לא הווא זני דפריש רובא
לגבייה: אלא פקתה מנימא אסרא. כלומר וכי
נאסר שמשבו לקוח אחד אחד לבדו ובנידנד'
דכל חד דאמר מדברא פריש ושטחו' וקבל דמן
במינו בחוקק שוואא כשר חזרושי ומצטרפ'
השוחטין להיות רוב ולהאסר: ומשני משום
שפא ובאו' י' כהנים כבת אחת וניכרבו. מתוך
התערבות ויין דרובא נכסי כי דודי איכא
למיחש דאיסורא ברובא אחתה וזבת אחת
מי משבתת לה. בשולמא זורקת וזקתה איכא
למימר בלום אחת אבל לקחה כיון דבכשינהו
ונתיי' כלום אפשר למצמם לקחתן ודלא שייך
לדחוק ולהשיג כל אחת. אלא אמר רבא גיורה
משום קבוע. דלמא אתי למשמש ולמיסבינהו
חד וחד כי לא נתיי' הדיל קבוע ובמחצה על
מחצה דמי וליבא למיסמך ולמימר מדברא
פריש: אי מקריב לא מרצי. דאדחיה ליה
מדרבנן (נ"ל מדאורייתא בשעת קביעתא לא
חזר ונתיי' וגורו ביה רבנן משום קביעתא
והווא ליה דחיוין מן התורה ומנתי' אפילו הוכרז
במקום אסורין והאילו ונדרו שובא אין (חור)
ו' אמר לי דקריב קבוע אתי דין מן התורה
על מחצה אלא א"כ ניכר האיסור כל שזק (ומנו דאחד דמיכר ילפי'
לה) ושוב אתי דחור ונראה ונציפ' שהבשרין שבתן ראויין להקרבה והואיל ונדרה
מלהקריב לתכלתה מחמת הפסולין המערבין בן נדרו לגמרי יט' דהיה ליה בפסולין:
השואא שנתערבה בעולה. בשפות קתו דלית ליה תקנתא ברעיהא שאן פריין לעוף
כדאמרין במנחות בפרק המנחות ודנכסיס (דף ק) מחצה כשר ומחצה פסול. ומביא
תשאת וקייבנה למטה ותיבאנה לרבא מנא דקתני מחצה כשר דדא הבא אילו אתי
לאימלוכי אמרי' ליה לא תקריב בדקתני מיתו שאן משנים פסולו או בידים מפני
תקנת הבירי וכו' לא נמלך והקריב קתני ודחשויי מהלכתא כשר וז' ה' הבשרין ירצה
הא כמ"ד. פלוגתא רבי יהודה ורבנן היא בסדרי יומא (דף סד): והיי' שחושין דלכילי.
כל דתך דפליגי בבעלי חיים מודו בשוחטין דנידנדו: ותנן. במנתי' אם קריב הראש כר
אברי בעל מום ואברי עלות ומימנות הרבה שנתערבו ר"א אמר אם קודם שנמלך
בה הקריב אחד מן הראשים יקריבו כל הראשים ואפי' לתכלתה דתליין איסורא באותו
שקריב ראשון ודא הבא דאילו אתי ברישא לאימלוכי א"ל לא תקריב דכתוב וזשה
לא תתנו מהם (ויקרא כב) וכו' לא אימלך מכשירין דתך דפריש ולא אמרי' דת: ווא
דאמר ר' יוחנן:

זבחים. פרק שמיני – כל הזבחים דף עד עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רלא תוספות

דאמר. ר'א כהן המצרי ס'ל דאפילו בשחטין לית ליה דחיה: אפילו רב. שערי הענשה בפנים בבוס עכבר נשחט אם מות המשחלה נובא חבירו מן השוק ומוזוג לדם ולא אמרין דהאיל נהדה הדר במיתא חבירו ישפר ויבא שנים וגבירי עליון ויתכפר בה: ואמאי ימורו בול: מכיון שנת אחד מן לית ליה ביה ונמצא דאיסורא מית דהותרים יקרב: כ"א

דאמר אב קרב ב'. ומתניתין היא אלמא תלין איסורא בהאי דאילו: והא אמר ר'א. לקמן בפירקין דלא תתיר ר' אליעזר להקריב את הותרים אלא שנים שנים ודאי חד מנייהו והיתירא שדרי לא תתרע בהם אלא בעל פהם אחד ובכל דא אמרין מותריה לאו דאיסורא אילו נמי לאו דאיסורא הוא הותרא דאיסורא אול ליה בהקריבה ראשונה שקב אחד מן אבא אחד ואחד לא יקריב וראשים דבכל חד מספקין דלמא דאיסורא הוא דליבא למימר מנה: מבעת של עבודה וזה. שנתקשה בה עבודה וזה תיתי קאמינא. שמינר דהנבעת שנים שנים: פירשה אחת מארבעים ותשרבה באחרת אינן נאסרות וכולה מפרש לה ואול: מאי שנא אחד מארבעים. דלא אסרה תערובתה דאמרין איסורא ברבא איתיה בששים: א' ששים. נמצא נמי דף פדריש היתירא הוא ואיסורא ברבא איתיה בתמישים ותעט הותרים. אלא. דיק פירשו הארבעים כולם למקום אחד ותשרבו בשאר טעמא אינן אסורים דאמרין איסורא בששים איתיה נהד דרך עצמא אם לא תתרעו באחרת אסורות לעולם תשרובתה אלא. ר' אליעזר לא אמר תולין לא האיסור אלא בדבר שאבד כגון שנפלה אחת מן לים הגדול דומיא דקרב הראש של אחד מן אבא לא לתלותו בששים ולהתיר את הארבעים דאין ביטול ברוב לעבודה וזה דהו כולו ספק עבודה וזה אבא כי תשרבו באחרת דהו לכו ספק ספקא של עבודה וזה: פירשו ששים למקום אחד אסורות. דבין דאיסורא ברבא איתיה דהו כולו ספק עבודה וזה: תנא לעבודה וזה. מלהלל בספק ספקא כשאר איסורי ואפילו פירשו ארבעים למקום אחד אסורות דהו תנאי הוא ותנאי ר' יהודה אומר רמזי בן כ'. רמזי בן אחד משה דברים שאין בטילים הן הלכך אסורים בכל שהוא אם של ערלה לא הן תרומה הן כולן אסורין ואפילו אחרונים: ר"ש אומר לריבוא אסורין. ריבוא הראשון שהאיסור עצמו נפל שם אסור אבל פירש אחד מאותו ריבוא לג' רמזים וכן השלישי פירש אחד למקום אחד מותר אלא הג' אמצעיים דספק ספקא בטלי: ופרכין שמואל דאמר. ונת לעבודה וזה דמשמע דבשאר

איסורין לית ליה ספק ספקא: כמאן. והני תנאי סבירא ליה: וכי תימא שני ליה לר"ש. ושמואל ב"רש אמה תך דתני. דך מתניתא דאיתכבא מינה לשמואל לעיל מנייה:

ותנן. ר'א אומר כ'. לא שייך למימר דאפירין מר' אליעזר לסייעה מדרבנן דאמר אפילו קרב בולן חוץ מאחד מן יצאו לבית השירפה ובי כוסות ישפר לאמא דלמא דרבנן לאו משום דחיה פסלי אלא משום אחריאי: ונפלה אחת מן לים הגדול הותר בולן. משום דמאורייתא ברובא בטל בדפרישו: ומשדו חקילו כאן ודוקא נפלה ממילא אבל

הפילה אפילו שונג קסיתן אסור מדר ודוקא לים הגדול שאינה בעין אבל פירשה לא בדומה בהאיא ופרשו ארבעים למקום אחד ולא מהניא פירשה להתיי השאר וכן מוכח דקאמר רב דאמר כ"א ובי אין המדומע משמע אלא לפי החשבון שמענין ליה לר"א בפ' החרומא דאמר היא אסא שנפלה היא אסא שעלתה אבל האחרים לא נתקנו: רב דאמר כ"א. תימה הא טעמא דר"א משום דתבין (ויקרא כב) מום חם הוא דלא יצא הא ע"י תערובת יצא בדמיפרא ביזמא פ' שני שעדים (דף סד). אבל בעלמא לא וירל וזה דאיתעטין לן קרא לא לחד בתרי אעטריך דבלאו קרא ברובא בטל אלא לחד בחד אעטריך דהיינו מיידי ליה לקרא משום דבין וכל כך דהוי הכתוב אן ראי להדמי מדרבנן לגבוה: פירש אחד מן לריבוא ומריבוא לריבוא מותרין. לא אעטריך מריבוא לריבוא אלא למימר דאסור אסר בכלודו כדפרישה לעיל א"ל משום דש חילוק בין ריבוא ראשון לריבוא שני דריבוא ראשון אי מתניו מכולו בבת אחת אסור דקמתני בהיא ספקא כיון דבבת אחת מתניו אבל ריבוא שני אפילו נהנה מכולו בבת א' ספק ספקא וזה ושרי וכן מריבוא לג' ומג' ל' מותר אבל אסור לידנות מג' וראשונים בבת אחת וכן השנים שרי מהאי טעמא דפריש ובקנטוס לא פירש כן: ואי

אסורות. כי אמריתא קמיה דשמואל, אמר לי, הנה לעבודת פוקבים שספקיה וספק ספקיה אסורה עד סוף העולם. מיתובי, ספק עבודת פוקבים אסורה, וספק ספקיה מותרת. ביצה, בוס של עבודת פוקבים שגפל לאוצר מלא בוסות, בולן אסורין. פירש אחד מן לריבוא, ומריבוא לריבוא מותרין. תנאי היא, דתנאי, רבי יהודה אומר, ריבואי באדן, אסורין בכל שהוא. ביצה, נפל אחד מן לתוך ריבוא, ומריבוא לריבוא, אסורין. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון, לריבוא אסורין. ומריבוא לשלשה, ומשלשה למקום אחד, מותר. שמואל דאמר כמאן, אי קרבי יהודה, אפילו בשאר איסורים, אסור. אי קרבי שמעון, אפילו בעבודת פוקבים, נמי שרי. וכי תימא, שאני ליה לרבי שמעון בין עבודת פוקבים לשאר איסורים. אלא, הא דתנאי, ספק עבודת פוקבים אסורה, וספק ספקיה מותרת. מני, לא רבי יהודה ולא רבי שמעון, לעולם, רבי שמעון, ושמואל סבר לה קרבי יהודה בהיא, ופליג עליה בהיא. אמר מר, מריבוא לשלשה, ומשלשה למקום אחד, מותר. מאי

מאי

זבחים. פרק שמיני – כל הובחים דף עד עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)"

תוספות

וא' בעת אימא סבר ר' אלעזר. פי' בקנטוס בלשון ארשון שמואל דאמר לעיל ספק בעבודה דה דה ספק ספיאק אסורין ובשאר אסורין ליל דאמר כ"א דאית ליה ספק ספיאק בעבודה ודה אסורין דתן נטל דהמנה עצם אסורין בהנאה חסיק בתן את דתנור חדש ויתן יתן יצן אפה בן את הפת אסורה בהנאה בתעריבה

אסורין בהנאה ר"א אומר וילך תנאה לים המלח
אלמא אית ליה ל"א ספק ספיאק בעבודה ודה
מדועי פרוין וקשה ליה דתא מאי סבר לה
כ"א דהא רבנן נמי אסיר דוחוק לשרר דבדי
לי ומחלקתו קאמר ועד דר"א בשאר אסורין
נמי אית דהא ועד דחליל לתנן ולאיתו מנחי
דהתם כיון של דהובח בכולה שמינתא חלק
לדעיל פירש ולא גרסין דהם ואחרות באחרות
ועד שבונו בכל הספסרים סבר לה כ"א אליבא
ד"א תנאה בלשון אחרון שפירש בקנטוס דרש
סבר לה כ"א דאמר תולין את האיסור חלק
ולומר האיסור חלק לו דאמר אם קרב הראשון
של אחת יקרב כל הראשנים וכל אלעזר לא
התיר ד"א אלא שנים שנים האב נפל איסור
לדבוא אסורין שזה ספק ראשון ורימוני באון
לא בטלי מריבוא ל"א דחלל ספק ספיאק דאמר
אסורא ברבוא אסורא ואלו ארבעה מותרין
ואיבהו בעין כדי שיתבה שנים שנים דאי נפל
מב דהוא שלש נמצא האחד באיסור כשימכרו
השנים ולידנות מכולן בבת אחת פשיטא דאסור
כדפרשיתא לעיל וכן ר' אלעזר דאמר יקרב
הראשנים מול לא לקריב בבת אחת מתיר
אלא שנים שנים ונראה דאין להבא כשימכר
אפילו בספק ספיאק בעבודה ודה דקיימא לן כרב
באסורין ואפילו ספק ראשון נראה דשרי תרוב
תנאה לים המלח דקיל כ"א בפ' כל הצלמים
(ע"ז דף מט) ואפילו לשאר אסורין דהא אומר
רבינו שמשון שיל דהם פרוין כדפרשיתא לעיל:
דאיצטריב ביה טריפה חזי אלעזר דאי
אפילו למיד דהא וולדה רבעה לא אמרין דהא
ולדה טריפה דעורב של ז' חיות בפני מצי ואית
נפוק פני דהא: **וא'** חזי ודאי עגול. ואי
הא דאמר בפ' אל טריפות (תולין דף נג) ספק
שורית ספק קניא אימר קניא את אפשר לברר
האי משוך ודאי עגול ר"ל דה"מ מן הזאב ולמעלה
אלב בשורא לא ידע ואת א"כ לשני דאיצטריב
נקבות חקין בדרוסת חתול ובגדיים ובטלאים
ויל דנחא חלו לשני בכל ברמות דהא ולא
משך דאיצטריב דרוסת חלכל בדרוסת הזאב ולמא
אפשר לברר:

והא' בעי סמיכה. לא מצי לשנוי בעון כדמשני
בפרק כל תנא (גיטין דף כח) גבי שולח
ותאנו ממדית וזה שנוי ודאי ובעי סמיכה
ומשני בתנא דהשן דהאב בודדים מיירי ועד
דעופות לאו בני ערייה ופרהי נינו ולבא נמי
למשני מן במיתו כגון בבור בבכור ומעשר במעשר
דמשמע דמיירי לכל קדשים ואת ולקחיה בדרוש
וכריכי דהיה (ערבין דף ג.) דאמר יורש טיט סומך

של למד דרומי דרומא וזאתא ואשך דאין לאור מיתה ואת' ולקחיה בערל וטמא
דמשלחין קרבתניהון דאמרין בפרק מדין נשחט (פסחים דף כט.) וכת' בעון איירי דהא
קאמרין דהם דכל הובחים ערל וטמא משלחין כ' וטען ואז וכת' בבכור ומעשר
הא כל הובחים קאמר וכן קשה בפ' כל העט (גיטין דף כח) גבי שולח ותאנו ממדית
דהם דרפרי' וכל בעי סמיכה מאי קשיא ואת ערל וטמא משלחין קרבתניהון בלא סמיכה
ויל דהא דאגסין כן ערל ערל ספק דבר שערך חלוקיב בחוקת שזאת קיים לא
דהו לנו לחתיר מאזיר דאי' נמי לקיים מצות סמיכה ומידו האב לא יתכן לתרץ כן
ורש

מאי שנא שלשה, דאיכא רובא. שנים נמי, איכא רובא. מאי שלשה דקתני, תרתי והוא. ואיכא רובא. סבר לה כרבי אלעזר. אמר ריש לקיש, חבית של תרומה שנתעברה במאה חביות, ונפלה אחת מהן לים המלח, הותרה כולה. דאמרין, תוך דנפלה דאיסורא נפלה ואצטריב דרב נתנן, ואצטריב דריש לקיש, דאי מדרב נתנן, הוה אמינא, הוה מילי עבודת כוכבים, דאין לא מותרין. אבל תרומה דיש לה מותרין, לא. ואי מדריש לקיש, הוה אמינא, חבית דמינקרא נפלתה. אבל טעפת דלא מינקרא נפלתה, לא. צריכי. אמר רבה, לא התיר ריש לקיש אלא חבית, דמינקרא נפלתה. אבל תאנית, לא. ורב יוסף אמר, אפילו תאנית, כנפילתה דף עלייתה. אמר רבי אלעזר, חבית של תרומה שנגפלה במאה חביות, פותח אחת מהן, ונטול הימנה כדי רימונה ושותה. ורבי רב דימי, וקאמר לה להא שמעתא. אמר ליה רב נתנן, גמע ושתה, קא הוינא הקא. אלא אימא, נפתחה אחת מהן, ונטול הימנה כדי רימונה ושותה. אמר רבי אשעינא, חבית של תרומה שנתעברה במאה חביות, חביות, ונפתחו מאה מהן, ונטול הימנה כדי רימונה ושותה. וישא, אסורא עד שישתתה. לא אמרין, איסורא ברובא איתיה: הרוכע והנוכע כו': בשלמא פולח, לא ידע, אלא, האי מריפה, היכי דמי. אי ידע ליה, ליתי ולשקליה. אי לא ידע ליה, מאי ידע דאיצטריב. אמר רבי ינאי, הקא במאי עסקין, גזון דאיצטריב נקבות חקין בדרוסת הזאב. ריש לקיש אמר, [גזון] דאיצטריב כנפולה. נפולא נמי, לבריקה. קסבר, עמדה, צריכה מעט לעת. חלכה, צריכה בריקה. רבי ירמיה אמר, גזון דאיצטריב פולח ומיפה, ורבי אלעזר היא, דאמר וילד מריפה לא יקרב לגבי מזבח. פולח, כרבי ינאי לא אמרין, בין נקבות חקין לדרוסת הזאב, מידע ידע, האי מושך ותאי עגיל. פירש לקיש לא אמר, קסברי, עמדה, אינה צריכה מעט לעת. חלכה, אינה צריכה בריקה. רבי ירמיה לא אמר, כרבי אלעזר לא מוקמי: קדשים קדרשים מין במינו כו': והא פני סמיכה. אמר רב יוסף, בקרבן נשים. אבל בקרבן אנשים, לא? איתיה

מאי שנא שלשה, והוא רביעי ורביעי בזה: **דאיכא רובא**. לבטולא ו' **בניה אימא סבר** לה כרבי אלעזר. שמואל דאמר ספק ספיאק דעבודה ודה אסור דאמר כ"א דתנן במסכת עבודה ודה (דף מט) נטל דהמנה עצם אסורין בהנאה חסיק בתן את התנור חדש ויתן יתן יצן אפה בן את הפת אסורה בהנאה בתעריבה באחרות ואחרות באחרות אסורות בהנאה רבי אלעזר אומר וילך תנאה לים המלח אלמא אית ליה לר' אלעזר ספק ספיאק בעבודה ודה מדועי פרוין ואחרות באחרות. ל"א סבר כ"א ארש קאי דאמר מריבוא ל' ותרומה מאי שלשה דקתני תרי וזאת ואי בעת אמינא ג' דוקא דקאמרין חסני בתרי סבר לה ל' אלעזר דאמר לא התיר ר' אלא שנים שנים הלכך בענין דלמור ר' אלעזר שנים שנים וראשון ישר בעיני: שנתעברה ב' חביות. חסני שנתן בטלי: ואצטריב דריש לקיש דאמר לעיל גבי טענת גבי ידעיה דר' ינאי. ר' אלעזר מותרין. מוכרם בולם לכדנטי: חבית, גדולה מקומה ניכר כשחיה ונטולה ממחבתיה וילכך מעברא נפלתה שמינתא מילתא דבה תללא ולא אתי למימר כולדה שר בלא נפלת האחד ליה: אבל טעפת אין קפוטת ניכר. ולא מריבוא נפלתה ואתי למישריהו מעיקר מילתא דלא נפלתה. טענה היא את מקום הסתנה ניכר כנפילתה כד עלייתה. כשם שתחלת נפלתה בתוך הדתיר נחשבת בעינין לאסור את אלו כן כשעלתה מתוכן יחשב בעינין מקום עלייתה לדתיה ב' חביות כחביות. דלא בטולא פותח אחת מהן, וכן נפתחה של יד ביטול הלכך נטל דהמנה כדי רימונה ושתה נמצאה ואתה שבה דאין אתה נחשבת ב' חביות וישא קא חזינן האב. דאיכ' דפותח לבתחילה הא דקיל חביות סתומות דלא בטלי היכי ששבתה כד נפתחה. לא ב' מתוכיה: כדי רימונה. אחד מק' (א) שבוך והשאר אסורות עד שישתתה וכן אמרין טול אחת מן חק דאיסורא ברובא איתיה ויהא חל מותר ופתח ומעשרים לבתחילה: לא ידע. אין ספקין ניכר שחיכל לבד ולחוציא הפסול מבניהם: אלא מריפה אי ידע ליה. כגון נחרכו גלגלה מן הארבעה ולמעלה לא ניקב קודם של מוח שטרפיה ניכר מנא ידע. מעיקרא שזו המעורבת טריפה היתה נקבות חקין. ואינה נקובה לחלל וכשרה ומום נמי לא ידע דהו בריא דיוסת האב. טריפה נפלי שזאסא שזרפה לא ידע בין נקובה לדרוסת נפולא. מן הגז ואינה יכולה לעמוד ספק טריפה היא ואם שחטה קודם ששתתה מעט לעת טריפה משום ריסוק אברים ואפילו בריקה לא מצא בה נקבות ויהא לא מעיים ולא פסוקת חוט השדרה ושום סימן טריפה ואם שחטה מעט לעת ושחטה צריכה בריקה ככל סימני טריפה וכיון דאיתוקח בה ספק טריפה אין מביטין אותה לערות לשוחטה משום הקריבוהו נא לפתוח: נפולא נבדקא. אם תעמוד ותלך כשיהיה לגמרי דאיכא למנא דאמר באלו טריפות עמדה אינה צריכה מעט לעת הלכה אינה צריכה בריקה: קסבר. ר'ל עמדה על גלגלה אפילו הכי צריכה מעט לעת ואם היא הלכה צריכה בריקה לאוד שזחיתה שאין זו בדיקה: ולד מריפה לא יקרב בפרק כל האסורים במסכת תמורה (דף לא.) מפרש טעם דיוסת חוט משיך. הנקב ואינו עגול שזחיתורן קרע וידע: עמידה על גלגלה אינה צריכה מעט לעת אבל בדיקה בעיא ואם הלכה אין בדיקה אינה צריכה. ר'ל לשם מי שחטה: ואת מריפה סמיכה. כבעולא לא ידע מנא אבל קרבן אנשים לא מחבשה בתערובת בתמיה.

קרבן

זבחים. פרק שמיני – כל הזבחים דף עה עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ) רש"י תוספות

קרבן יחיד שנתערב בו'. בכולו גרסין קרבן קרבן יחיד בקרבן ציבור. כגון שעיר נשיא
בשעיר הדגלים או עולה בעולה: הכי גרסין ואם נתן מתנה מכל אחד יצא. כדאמרן
בפרק בית שמואי (לעיל דף לה) כל הניתנין על המזבח הדיחין שנתן במתנה אחת כיפר:
ארבע מתנות. שתיים מתנות שדן ארבע קאמר: בד"א. דבעינן ארבע מתנות מכל אחד

אִתּוֹכִיבֹה אֲבִי, קָרְבֵּן יָחִיד שֶׁנֶּעֱרַב בְּקָרְבָּן יָחִיד, [קָרְבָּן] יָחִיד, [קָרְבָּן] צִיּוּר צִיּוּר שֶׁנֶּעֱרַב בְּקָרְבָּן צִיּוּר, [קָרְבָּן] יָחִיד [קָרְבָּן] צִיּוּר שֶׁנֶּעֱרַב וְהָ בָּהֶ, נוֹתֵן אֲרַבַּע מִתְּנוֹת מִכָּל אֶחָד אֶחָד. וְאִם נָתַן מִתְּנָה מִכָּל אֶחָד, יֵצֵא. וְאִם נָתַן אֲרַבַּע מִבּוֹלֵן, יֵצֵא. כְּמוֹה דְּבָרִים אֲמֹרִים, שֶׁנֶּעֱרַבּוּ חֵינִי, אֲבָל נִתְעַרְבוּ שְׁחוּטִין, נוֹתֵן אֲרַבַּע מִתְּנוֹת מִבּוֹלֵן. וְאִם נָתַן מִתְּנָה אֶחָת מִבּוֹלֵן, יֵצֵא. רַבִּי אֲמַר, רֹאשׁוֹ אֶת הַמִּתְּנָה, אִם יֵשׁ בָּהּ כֶּדֶי לָלוֹת וּבְכִי לָלוֹת, כְּשֶׁרָה. וְאִם לֹא, פְּסוּלָה. קִמְנִי, יָחִיד דּוּמִיָּא דְּצִיּוּר. מַה צִּיּוּר גִּבְרִי, אִף יָחִיד גִּבְרִי, אֲמִר רַבָּא, וְתַסְבְּרָא. הָא מִתְרַצָּא דְּחַיָּא, דִּקְתַּנִּי יִצְמֹה דְּבָרִים אֲמֹרִים, כִּשְׁנֶעֱרַבּוּ חֵינִי. אֲבָל נִתְעַרְבוּ שְׁחוּטִין, לֹא. מַה לִּי חֵיסִים, מַה לִּי שְׁחוּטִין. אֲלֹא חֵבִי קֶאֱמֵר, כְּמוֹה דְּבָרִים אֲמֹרִים, שֶׁנֶּעֱרַבּוּ שְׁחוּטִין עַמּוּן חֵיסִים, כְּבֹסוּת. אֲבָל בְּבֹלֵל, נוֹתֵן אֲרַבַּע מִתְּנוֹת לְכֹלֵן. וְאִם נָתַן מִתְּנָה אֶחָת לְכֹלֵן, יֵצֵא. רַבִּי אֲמַר, רֹאשׁוֹ אֶת הַמִּתְּנָה, אִם יֵשׁ בָּהּ כֶּדֶי לָלוֹת וּבְכִי לָלוֹת, כְּשֶׁרָה. וְאִם לֹא, פְּסוּלָה. וְכִי אֵיךְ לִי לָלוֹת, הָאִי מְכַרָּא. וְהָאִי מְתָאִי, אֲמִר רַבִּי, לְדַבְרֵי רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר, חֲזַח

שיעור נהי דיש בילה וסמכין עלה דודאי יש בכלל הזאה מן המים הכשרים

דומה

סמיכה ונבגרא אייירי כדמוכח בתוספתא וירל דתקוני גברא שאני כדקאמך נמי הם עלה דהדייא ווא דאמר פ' דמועי קטן (טז וק) וז' שלם עלה שפדא חסא אבל אי קריא הנהי משלח אינא לוקאמא קען און בקרב גשם וז' דבעי הנהי חסא חסא שישלח קען כדברב גמרי' וז' השלח וקריא וז' הימדין שכלל ישי ואם תמכור און הוצ' בקרב גשם וז' דמוע קטן (דף ק) פירשתי וכן בקר און ששה לנדרה דאדח' מום לפ' (ואחור) לעגל ודכיבי בעד הכי ואז' המכור וירל דחתם בקין למוכח אייירי ששה נדב' ציבור ולא נ' (מתנת דף סב) דאמר השולח קריתיו נמנית' עיה' דכן מניק' על ידי דהכי עידי הכי אדא' בעי במיכה המדקת' נמי ששטמי דאייירי רישא דהאס' על מניק' על ידי דרוחא לעצמידין דקא' ערל טמא הוצ' קרשית דקדושת' אינם לפ' טעם ראשון שפירשתי וז' דשטמי און קיים ולא אייירי אלא בתמאט אדא' בעי גמלי' למחא אלא בא' שארז קרבת' אלא בא' ששטמי חזר' ששטמי פירשתי וז' לעשות על מניק' קשה קרל דאייירי בורש כרבי דהדא אייירי דוש שא' סומך הובל דלא משני בורש ששטמי דומא' דהמא' דהמא' דק' ר' למוכח ערל טמא מ' ששטמי קרבתותיה' אדא' אפשר לערל ער שישול' ולטמא ער אשר יסוד' ויעשו סמיכה וז' אלא דהמא' דהמא' מילה אדא' למול' ששטמי ערל טמא נגז' וז' ומצורע ר'אן ארפתאן וליה' בעצמ' און נמי בקרבן הקבוע' דלם וז' נמי בקרבן המזבח וז' אדא' היתנה' אלא מעבבא מ' ערל טמא שאן יכול' לסמוך נמא' כל שאני' ראוי לבילה בילה מעבבת' בן וכן בהדיא דשקלים ודכריתות דהידי' דאן ארין ביכלה דבאשכנח' פ' דמזבח און אספתיה' כ"ז (בא' פ' במדבר) וירל דפסק' א' מהא דאמרינ' פ' דמועי קטן (טז וק) וז' וז' יאכיר בתאמו' וז' עשירית האפה' ששטמי כבא' בעיב' אדא' חזילה לערל בורש דהדי' וז' חס' יאכיר כבא' ששטמי שריא' ביכלה אדא' כגון טמא נמי ומצורע ששטמי דוקא' עשירית האפה' אבל שא' קרבת' משלח מידה וז' און כל כר' בקרבן דדמלא' און דמשלח שאר' האפה' וז' לידק' מהא דדבא' ת' כדכח' ולא מנע' שטע' מנה' טמא' משלח קרבתותיה' בקרבן אייירי ועד' ז' לידק' ד' האפה' שמה' כל שישט' נבא' ש' בהבא' ש' דשרא' קרבתותיה' משלח אלא קריתיו לעגין סמיכה' אדא' לסמיכה' מומא' למיד' פ' דמועי קטן וז' אדא' סמוך' ולא נ' מילרד מומי' קר' ארית' אבל אלא אפשר' לסמוך' על אלא סמיכה' מעבבת' מוטע' אדא' וז' ביכלה' טמא' סבר' כל המוק' ראשו ודכו' אלא מנס' א' נמי את' ליה' דמוכח' צפון' ונאמן' דס' ללא' בעינ' ראשו' ודכו' און סבר' כ'א'ה' במקצת' שמה'

אחת מכל אחת ואחת:

זבחום. פרק שמיני – כל הובחים דף עז עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" רלב

ובול הבתים רשאין ב' משנה היא ב' כל תהירי (לקמן דף צ') וגבי קרשים קאי לשנות באבילות מנן לאבילן צליון ב' אמר קרא לך נתינים למשוחה (במדבר יח) לגדולה בדרך שהולכים אובילין וחבלי תריסות ואע"נ דקא ממוטע בזמן אבילות תרומה אין לוקחין תרומה. הובחים בבסק מעשר שני בירושלים: מפני שמעמט באבילותה. במקום אבילותה נעמטש ודא יאכלנה אלא בירושלים

ובולן רשאין בהנים לשנות באבילותה, לאבילן צליון, שלוקחין וגובשילין, ולתת לתוכן תבלי חולין ותבלי תרומה, דבין רבי (שמעאל) [שמעון]. אמר ליה, הנה לתרומות תבלין דרננן. אי תיביה, אין לוקחין תרומה בבסק מעשר. מפני שמעמט באבילותה, ורבי שמעון מותר. אישתק ליה. פי אהא לקמה דרב יוסף, אמר ליה, אמאי לא אותביה מהא, אי מבישין ירק של שבועית בשמן של תרומה, אמר ליה קדשים לבית הפסול, ורבי שמעון מותר, אמר ליה אפי, ולא מי אותביה מהא דתבלין, ואמר ל, הנה לתרומות תבלין, דרננן. הקא נמי, (תרומה) תרומות ירק, דרננן. אי הכי, איפכא מיבעיא ליה למיתני, ורק של תרומה בשמן של שבועית. ולא, מי אותביה מהא מפתניתין דמותר רבי שמעון, ואמר ל, דאייערב. הקא נמי, דאייערב. אי דאייערב, מאי טעמיהו דרננן. מירי דהנה אאשם ושלמים. מי דמי. הקם, אית ליה

תקנתא ברעיה. הא, לית ליה תקנתא ברעיה. הא לא דמי, אלא לתתיבה שפתיכות, לבין דלית תקנתא, תאכל בקמור שבת. מתקין לה רבינא, מי דמי. תתיבה שפתיכות, לית לה תקנתא קלא. אית ליה תקנתא מבחיטה. ורב יוסף, חיבי נכחוט. נכחוט מוכא, קא מבסדי פרחית. נכחוט פורחא, סוף סוף אישויבי מערב. אי תיביה, רבי שמעון. אמר, למחרת מביא אשמו ולונו עמו, ואומר אם של מצורע, הרי זה אשמו וזה לזו. ואם

אין לוקחין תרומה בבסק מעשר שני מפני שמעמט באבילותה. פי בקנטי דמתחלה שרא לאונן דבארבא ב' הערל (בימות דף צא.) דתת אמרתי לך ולא אניותי וחסאתי אסירא דמעשר אסור לאונן וגם בעי חומה ותרומה לא בעי חומה ומותר ודשנה ממעט שאן הקפידא משום תרומה אלא משום מעשר דמערקא שרי לזרים ודשנת אסור וגרסי' בסדר תרומה באבילות' כו רחבי איתא במס' מעשר שני (פ' ג' מ"ב) אין לוקחין תרומה בבסק מעשר מפני שהוא ממעט באבילות ורש' מותר אמר להם רש' אם הקילו בובדי שלמים שהוא מבאין לידי פגול ונותר לא נקל בתרומה מה לי היקל בובדי שלמים שכן מותרין לזרים נקל בתרומה שהוא אסורה לזרים פירוש אמר רבי אם הקילו ליקח שלמים מכסף מעשר א"ע ש' שבמדיא דמפער' ליה סמול פגול ונותר כ"ש שלוקחין תרומה הקלה מכסף מעשר אמור לו אם לוקחין שלמים שמותרין לזרים כגון מעשר אבל אין לוקחין תרומה שגורם למעשר להיות אסור לזרים הנהי' למחרת מביא אשמו ולונו עמו. פי בקנטי' למחרת יום שמיני ובמנחתו (דף קה.) פי למחרת יום ששים וחבל אחד דאספק גזיר טמא וספק מצורע טמא קאי בתרומה בתוספתא ודנין פ'ק ב'ר'א רחבי איתא דהם ספק גזיר טמא וספק גזיר טהור אבל גזיר דרבי יהודה ספק מצורע טמא פירוש מחולט סוף דרבי טהור פי' סתור כבר אבל מצורע ודאי היה פירוש בחד גב'א איירי שיש בו כל פסיקות הללו אובל בקדשים לאחר ששים ושעות יין ומנמלט למתים לאחר מאה ועשרים יום כיצט אבדור לו גזיר טמא אהא צא ומנה שבעה הוה ושנה הלח וביא קרבן מנה שבעה ומבקש לגלג אמר לו גזיר טהור אהא צא מן הגלג מחולט מן השלשים יום אם מנה עשרים ושלשה יום להשלשים שלשים מנה שלשים ומבקש לגלג אמר לו גזיר טהור אהא ואן אין מגלג אלא על הדמים פירוש שלש בדמות חיוב להביא חטאת עלה ושלמים ועל אחת מזון יכול לגלג חטאת בדמה אינה באה על הספק ושלמי יום נמי טענין תופעו חז' אין יכול לתקן מפני שהוא ספק פירוש טמא אבל עולה יכול להביא על הגזיר דקנטי כיצט הוא עושה מביא עולת בדמה ומתנה עליה ואומר אם טהור אני הרי זו חובה ואם לאו הרי זו נרבה כיצט הוא עושה להדמיה עליו מביא פייסל על חרס חדשה ונותנין לתובה רביעית מים חיים ומביא (שתי) צפורי דרור כרין כל המצורעין ביום הגלגולן חטאת התקן פירוש כרין גזיר טמא נשטא גזיר טמא הוא ותגלחת זו של טומאה ואני מחולט נזירות טהרה עי שביא חטאת של טומאה (יש) שחטאתו מעבדתו למלכות נזירות אבל אשמו אני מעבדו ומשגילת גלגולת טומאה הוא אלא לגלג על שימנה נזירות טהרה עירך להביא חטאת נזירות טומאה למנות נזירות טהרה ולגלגל בסופה לטהרת צערותי ודאשם ישעה ער גלגולת הטומאה שעשה אחרי טהרתו בוראי מן הערצת שאותה תעלה לו דאי לטומאת נזיר כמו שנפטר בסוף הברייתא דמי צערותי אין עולין לימי נזיר ותגלחת צערותי אינה עולה לתגלחת נזיר דבארמ' ב' פי' מי שאמר הריני גזיר מגלג (גזיר דף יז) וב' ב' גזירים (שם דף סז) ומה שנביא חטאתו ביום הגלגולתו הרי כ' עקיבא דאמר במס' נזיר (דף מז.) אם גילגל בשמיני מביא קרבנותיו ב' ביום והוא נמי הרי כגילגל בשמיני שדרי שזחה הגלגולת ומתנה על חטאתו ואומר אם טמא אני חטאת מחובתי ועלה נרבה פירוש עולה שאמורו למעלה ואם טהור אני עולה מחובתי חטאת התקן ספק ומגלג ראשו וקננו וגבית עיניו בדרך שהמצורעים מגלגלים ומביא עולת בדמה ומתנה עליה כ' ונראה שחסר מן התוספתא וסופר שלשים יום וגרסי' וסופר שלשים יום ומביא עולת בדמה כ' שדרי סוף נזירות טהרה הוא מנה ואני יכול לגלגל תגלחת שניה לצערותי עליו אחר מן הדמים וביא עולה חטאת ושלמים ישעה ער סוף נזירות טהרה שאחר טהרת צערותי שולח בוראי ואומר אם טמא אני פירוש אם טמא הייתי בתגלחת ראשונה העלה נרבה וזהו חז' חובה חטאת התקן שהבאנו בתגלחת ראשונה מחובתי ואם טהור אני עולה ראשונה וזהו חז' נרבה שנתגלח לו ער עבשיו אינה בלום חטאתו ראוהו נגלגל ראשו וקננו וגבית עיניו בדרך מצורעין ותגלחת זו ויהיה אחריה ליעשות כסוף שבעה ימי פסיו מתגלחת ראשונה אבל לא היה יכול משום דגילגל ספק מצורע אתי דהא אסור גילגל הנזיר ר' מנשיב אומר מדר' יבא אשמו ולז' בדי כרין מצורע בשמיני שלא הוא יום ששים ואחר מתנה עליו לפי שהוא ספק מצורע חטאתו מצורע שמעבדת טהרותיו אינו יכול להביא מבדמה שאן חטאת בדמה באה על הספק לפיכך ביא חטאת והק' הוא עשיר יכתוב נכסיו לאחרים וזהו ער וביא קרבן ער ויהי עוף ו' שמעון לענימה דאמר במס' עירוב (דף קז) אפי' היה עשיר בשעת שהביא ציפורים או בשעת הבאת אשם והינה חלה חולק' אחרי חטאת ואפי' לחנאי דפליגי עליה איבא לאוקמא להא דרבא ולפרשי' יכתוב נכסיו לאחר מעיקרו ומתנה על חטאת התקן ואומר אם טמא הוא פירוש אם מצורע הוא הרי זו חובתי ואם לאו הרי זו ספקין ואובל בקדשים מיר אבל לשנות יין ולטמא למותם אינו יכול שאני ימי נזיר עולין לו מתוך ימי צערותי כיצט עשה לזכרין בן זמנא שאני מעיר לבקש מדר' מן השוק לידור כנדרו גלגל בדר כמו שפצחין ר' יהושע בפרק שני גזירים (גזיר דף נט) וסופר שלשים יום ומביא עולת בדמה ומגלגל פירוש ספק תגלחת טומאה חטאת טהרה דשנא מצורע היה ונזיר טמא אלא על אחת מתגלחותיו למותרין ר' לזרעו שאני ימי נזיר עולין מתוך ימי צערותי ולסוף שבעה אחר טהרת ימי צערותי ואני יכול לגלגל חטאתי וזו טהרה אבל האה לא בעי שכבר הוה ושנה ואפי' לסוף שלשים אינו יכול ער שירוק עליו אחר מן הדמים ומביא חטאת התקן משום ספק תגלחת טומאה שאני יכול להחליטו מנין נזירות טהרה ער שביא חטאת ובדפרישית מתנה עליה בתנאי שלמעלה בתגלחת ראשונה וזה שיש להחנות שאם אינו עבשיו בכל שכלתה נזירות מתגלחת שלמעלה עליה נרבה חטאת התקן פייסן קאי דהנא לא חז' לפרש כלו זה סופר שלשים יום ומביא קרבנותיו שלמים דאי עולת בדמה ספקין ומתנה עליה ואומר אם טמא הייתי בתגלחת שלישיה תגלחת ראשונה נרבה

זבחים. פרק שמיני – כל הזבחים דף ע עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

נרבה וזו חובה והטאת העוף מותרת ואם טהור אני העולה ראשונה חובה וזו נרבה והטאת
העוף ספקיו וזה נמי דמותרת אם בלתי נזירות מנהגות שניה שתוקן העשלות נרבה והטאת
העוף ספק אך לא חש למפרש כל כך וטוהר יין ומיטמא למתים והימה למה לא הזכיר
בקרבתו הנגלות ברביעית זו הטאת שהרי דאי נזיר היה ועדיין לא הביא טהא במזה בשם
פסע ואם באנו לפרש רישא ברבייתא ספק נזיר
טמא וספק אינו נזיר כלל עכשיו אבל נזיר דאי
זה ולכן לא יביא טהא במזה שהרי איזה באה
על ספק לא משתמעא הכי דאיכא חריל לפרשי
הביא דאיכא איכא בשלמים חריל למיתני תנאי או
למזוהי שלמי נרבה או שלמי נזיר לענן מורם
מזה דביא חזו ושוק ודאי וזרע בשלה. ברא
בזמן שנר שולשים יום אבל נזיר רב חדש אוכל
בקרשים לאחר שתי שנים ושותין יין ומיטמא
למתים לאחר ד' שנים באותו ענין ובאותה
שאמרו מגולל לסוף שנה באותה של סוף שלשים
באותה תנאי ולבסוף שתי שנים בשנה ולסוף י'
שנים בשלישית ולסוף ארבע ברביעית טמא בספק
ומוחלט בודאי אוכל בקרשים לאחר שמונה ימים
דנגלות מצורע דאי דהוה איסור גילוח דנזיר
ומד שיהא לפנינו מגולל ראשונה ושבשיעור
נגלות שניה ובשמיני מוכני דיו לברכות וטוהר
בין ומיטמא למתים לאחר שלשים ושבע כך
כתוב בתוספתא ונראה דרשם ששים ושבע לפי
שיטה שפרשנו. טמא בודאי ומוחלט בספק אוכל
בקרשים לאחר שבעה ושלישים יום טוהר בין
ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעים יום (טמא בודאי ומוחלט בודאי אוכל בקרשים לאחר
שלשים ושבעים יום טוהר בין ומיטמא למתים לאחר ארבעה ושבעים יום) טמא בודאי
ומוחלט בודאי אוכל בקרשים לאחר שמונה ימים טוהר בין ומיטמא למתים לאחר ארבעים
וארבעים יום:

אשם זו היא שלמי נרבה. וא"ת והא אמרן לעיל בפ' אידו קומין (דף מו) דאשם מצורע
שני כתיב מקבלין את דמו אחד בין ואחד בבלי ושלמים אמר' לעיל (דף קה) (ה)
דצריך שקבל בבלי את כל דמו (שם פ') חיל דהקני גברא שאני: **וסמיכה**. למד לעיל
(דף ל) סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא הוא בהקפא ד' ואע"י דשלמים בעי סמיכה נמו
משום תקני גברא תהייר דפרשייתא לעיל ולמאן דאמר דאורייתא חזירי כהנא סמיכה וכן נסכים דבין אשם בין שלמים טעונין סמיכה ונסכים: **ונאכל** ליום ולילה. ובתורה דאין נאכלת
אלא ליום ולילה ואי יכול לזנות משום דבעינן להם ובלא"ה אפשר לעשות תקנה בדרכוב בפ' הורדה (מנחות דף פ').

לז מאי איכא למימר. דשמי אשמו אינו מצורע והוא חליץ בעורה כיון דעבדי מינה בעורה שמוה שבע כגור פתח אוהל מועד ונתן על הבהונות ועל ראשו המצורע והימה לחיל ליקדיש ליה
קדושת דמים על תנאי אם אינו מצורע הדשהא נמי מיהי פוראת להשלים הלזו וליקדיש ליה קדושת דמים וכן בעי למיכל השריים פריך להו כדאיתא בסמוך דאין לומר דדמי עזרי
טפי לעשות קדושת הוף בכל מי שיכול ויחזיק י' הדיא נתן מתן שבע ועל הבהונות מחזות פוראת שקדוש קדושת דמים רשמת אינו מצורע חורק לזכור קדושת דמים. דרבי:
הכר הלז ע"ד שלא יצק מילאנו. משנה זו בסמ' נגעים פ' בהרא (מ"ה) **אימת**. אי בתר מנחה שבע חזו חלו שריים שחשורו בין קמיצה להקטרה כר. וא"ת והא ר' יוחנן דאמר בפ"ק
דמנחות (דף טז) דמקטירין קומץ עליהם ואפי' ר"ל דאמר אין מקטירין אליבא דר"א מודה דמקטירין כדאיתא התם וכו' אליעזר משני חבא לבסוף דמסיק: לשם עציץ ויש לומר דאע"ג
דמקטירין מ"מ לענין אביהא לא משכחת תקנה דהא אסריי שריים באביהא בדנפאק ליה התם מותרות ולא מותרת מן התורת:

ואי קודם מתן שבע. דלמא נרבה היא והקטרתו הקטרה חזי וזו חלו שריים וכו' הדר מעיל מניחיה לפנים לחוות קא עבר משום כל שמננו לאישים קיימי שריים בבל תקטירו והך
הזאת נמי בשמן בהקטרה במזה דבר דרואי להקטיר דמי כ' פי' בקונטרס הוא דמשני דמסיק לזו לשם עציץ חזי ליה למינקט דמדי לשם מיא בעלמא ודחוק בקונטרס לפרש
[וכן] משום ליטמא דקרא דאותביה מכל שמננו לאישים ועוד אי שייך כל שמננו לאישים היא רואי בבל תקטירו אפי' בהזאת איכ' קשה את דאמר' לקמן (דף פ.) תנינאם במנחה
אחז שנתקדשו בזה ארבע ר' אליעזר אמר' ניתנו במתן ארבע: הא כיון דניתן במנחה אחז איך חזו חלו שריים וקא עבר משום כל תקטירו מיהי ש' לומר דר' אליעזר ליתמינה דאית
לוי (שם) רחא כאלו הוא מים ועוד כיון דשריי הים למבט ליוסד משה כי דייב ליה לעמלה לא עבר בבל תקטירו כיון דבלאו דייב טענין מבט ועוד קשה לימא דייב מתן
שבע ברישא ודור ממלא ליה וקצין ואע"ג דאמר ר"ל בפ"ק דמנחות (ג"ז שם) מנחה שחשורו קודם קמיצה לא יביא מתוך ביתו וימלאנה הא איתובת דהם ונראה לפרש דמקטרה
משם פריך דמקטירין שמן של מצורע איך כר' עקיבא דאמר בפ' כל המנחות באות מזה (שם דף נה) כל ששמן קרבן ר' אליעזר פליג דר' ואע"ג דהך דמוני כר' אליעזר ברמישני
דמסיק לשם עציץ באיך לא מחסתרב כר' אליעזר דשמותי הוא אלא כר' עקיבא ואף על גב דקודם מתן שבע איירי שמו קרבן מקרי כיון דעתידי להיות קרבן כמה דמקטיר בשד
הטאת קודם וריקת דם דמסתמא חייב ומעיקרא פריך אי לאור מתן שבע כר' דוי מצי למיפרך נמי מכל שמננו לאישים ובלאו דייב שפיר פריך ליה תימה הוא קדוש קדושת הוף
דלוג

והא חבא דלמא לאו מצורע הוא דהיי שלמים וקתני ונאכל ליום ולילה אלמא לכתולה
נמי שרי רש: **הא תינה אשם** כו'. מלתיא דרש' קא מפרש ואילו ולאו לרבא קא מותיב
לז וזו היא נרבה. אם אינו מצורע דאמר' לקמן בפ' כל התריד (דף צא.) מתגרנן שמן
בפני עצמו: וכני' מיקלין. ובתורה שמן קומצו ומקטיר הקומץ ושיריו נאכלין בדילוף ליה
מקרבן מנחה (קרבן) מלמד מתגרנן שמן
במנחה כו': מתן שבע. בדכתיב קרא בלז של
מצורע וזהו מן השמן באצבע (ונו') ויטרא ד'ה
והא חסר ליה. ע"י קמיצה ולז חסר פסול
מקרבן (שם) ולז שמן: קרי שלא יצק. מן הלז
על כפו השמאלית בדכתיב ומן השמן יצק הדבוק
על כף הדבוק השמאלית וזהו הדבוק באצבע
הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית (שם);
והא ענין קומץ הקטרה. דלמא נרבה הוא
דמקטיר ליה. ושרייאם נאכלין ממנו אי דמצורע
הוא הרי הוא נאכל כדאמר' ב' בית שמיא
(לעיל דף מה) לכל קרבנא לרבות לז שמן של
מצורע ואי נרבה הוא הרי הוא כשירי מנחה: אי
בתר מנחת שבע. דלמא נרבה הוא וכו' דייב
ב' שבע בתר קמיצה דזו חלו שריים שחשור
בין קמיצה להקטרה וק"ל במנחות פ"ק (דף טז)
אין מקטירין הקומץ עליון דכתיב מן המנחה
פרט להשחורה היא כר' ואי קודם מתן שבע.
דיכי מצ' למיכת ז' מנחה מתן שבע דלמא
נרבה היא והקטרת הקומץ הקטרה והך חזו
לזו שריים וכו' הדר מעיל מדי מניחיה קא
עבר משום כל תקטירו בדכתיב (ויקרא ב) כי כל שאור וכל דבש וגו' והאי ממנו יתירא
הוא ודרשינן ביה נמי לא תקטירו כל שמננו אשה לוי יש בבלי זה קדושת שריי מנחה
ולחם הפנים שקרב מוך כר' לאישים האימורים וכן הקומץ וכן הדבוקין קיימי שריים בכל
תקטירו והך הזאת במקום הקטרה קיימי: לשם עציץ. דאמר דהא אם מצורע הוא דאין
הקטרת הקומץ הקטרה דאין לא נרבה הואי הרי מזה מאלו שאני שריים אינו
מצורע והקטרת הקומץ הקטרה ויש ממנו לאישים ואלו שריים הם ובבל תקטירו הרי
הזאת האלו כאלו הם מים שהרי רשאי להעלות שירי מנחה על המזבח

לשם
והא חבא דלמא לאו מצורע הוא דהיי שלמים וקתני ונאכל ליום ולילה אלמא לכתולה
נמי שרי רש: **הא תינה אשם** כו'. מלתיא דרש' קא מפרש ואילו ולאו לרבא קא מותיב
לז וזו היא נרבה. אם אינו מצורע דאמר' לקמן בפ' כל התריד (דף צא.) מתגרנן שמן
בפני עצמו: וכני' מיקלין. ובתורה שמן קומצו ומקטיר הקומץ ושיריו נאכלין בדילוף ליה
מקרבן מנחה (קרבן) מלמד מתגרנן שמן
במנחה כו': מתן שבע. בדכתיב קרא בלז של
מצורע וזהו מן השמן באצבע (ונו') ויטרא ד'ה
והא חסר ליה. ע"י קמיצה ולז חסר פסול
מקרבן (שם) ולז שמן: קרי שלא יצק. מן הלז
על כפו השמאלית בדכתיב ומן השמן יצק הדבוק
על כף הדבוק השמאלית וזהו הדבוק באצבע
הימנית מן השמן אשר על כפו השמאלית (שם);
והא ענין קומץ הקטרה. דלמא נרבה הוא
דמקטיר ליה. ושרייאם נאכלין ממנו אי דמצורע
הוא הרי הוא נאכל כדאמר' ב' בית שמיא
(לעיל דף מה) לכל קרבנא לרבות לז שמן של
מצורע ואי נרבה הוא הרי הוא כשירי מנחה: אי
בתר מנחת שבע. דלמא נרבה הוא וכו' דייב
ב' שבע בתר קמיצה דזו חלו שריים שחשור
בין קמיצה להקטרה וק"ל במנחות פ"ק (דף טז)
אין מקטירין הקומץ עליון דכתיב מן המנחה
פרט להשחורה היא כר' ואי קודם מתן שבע.
דיכי מצ' למיכת ז' מנחה מתן שבע דלמא
נרבה היא והקטרת הקומץ הקטרה והך חזו
לזו שריים וכו' הדר מעיל מדי מניחיה קא
עבר משום כל תקטירו בדכתיב (ויקרא ב) כי כל שאור וכל דבש וגו' והאי ממנו יתירא
הוא ודרשינן ביה נמי לא תקטירו כל שמננו אשה לוי יש בבלי זה קדושת שריי מנחה
ולחם הפנים שקרב מוך כר' לאישים האימורים וכן הקומץ וכן הדבוקין קיימי שריים בכל
תקטירו והך הזאת במקום הקטרה קיימי: לשם עציץ. דאמר דהא אם מצורע הוא דאין
הקטרת הקומץ הקטרה דאין לא נרבה הואי הרי מזה מאלו שאני שריים אינו
מצורע והקטרת הקומץ הקטרה ויש ממנו לאישים ואלו שריים הם ובבל תקטירו הרי
הזאת האלו כאלו הם מים שהרי רשאי להעלות שירי מנחה על המזבח

ליה, ברם, תהא דלא בעי מיתן ליה, ויכל הוא אמר ליה: לא בעית אלא מיבדקינה, כיון דחמיתך מצמער, הרי אני כאילו נתקבלתי.

הלכה ח' מתניתין היו מסרבין בו לשאת בת אחותו, ואמר: "קונם שהיא נהנית לי לעולם". וכן המקורש את אשתו ואמר: "קונם אשתי נהנית לי לעולם" – הרי אילו מותרות ליהנות לו, שלא נתפזן זה אלא לשם אישות.

גמרא אמר רבי יוסי: רבי יודה היא, דרבי יודה אמר: תכל לפי הנדר.

וכן המקורש את אשתו כו'. אמר רבי יוסי: דרבי יודה היא, דרבי יודה אמר: תכל לפי הנדר.

הלכה ט' מתניתין היה מסרב בחבירו שיאכל אצלו, אמר: "קונם לביתך שאיני נכנס", "טיפת צונן שאיני טועם לך" – מותר להיכנס לביתו ולשתות ממנו צונן, שלא נתפזן זה אלא לשם אכילה ושתיה.

גמרא אמר רבי יוסי: הך אמרה: הן דמשבע לחבריה דלא יוכל, הן אוכל, והן עבר.

הדרן עלה קונם יין

פרק ט

הלכה א' מתניתין רבי אליעזר אומר: פותחין לאדם בכבוד אביו ואמו. וחכמים אוקרין. אמר רבי צדוק: עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו, ופתחו לו בכבוד המקום. אם בן אין נדרים! מודין חכמים לרבי אליעזר בדבר שבין אדם לבין אביו ואמו, שפותחין לו בכבוד אביו ואמו.

גמרא רבנין אמרין: תוקה

[דף כ"ט ע"א]

שאדם מעמיד בכבוד אביו ואמו. רבי ליעזר אומר: פעמים מעמיד ופעמים אינו מעמיד. מודה רבי ליעזר לאחר מיתה – שאינו מעמיד. תכל מודין בכבוד רבו – שאינו מעמיד, דתנינן: ומורא רבך כמורא שמנים.

אם בן אין נדרים. לא יהו נדרים! והכתיב (במדבר ל) וידבר משה אל ראשי המטות, תלה הפרשה בראשי המטות שיהיו מתירין את נדריהן. אם אומר את בן, נמצאת עוקר פרשת נדרים מן התורה.

רבי ירמיה בעי: את אומר, פותחין לו בכבוד אביו ואמו. דברים שבינו לבין המקום, אל יפתחו לו בכבוד המקום. מעתה, דברים שבינו לבין אביו ואמו, פותחין לו בכבוד אביו ואמו, ודכוותה יפתחו לו בכבוד, דברים שבינו לבין המקום!

אי זהו כבוד המקום? כגון סופה שאיני עושה, לולב שאיני נוטל, תפילין שאיני נותן. והיינו כבוד המקום? משמע ליה דלנפשיה הוא מהני, כהדא: (איוב לה) אם צדקת מזה תתן לו, אם חטאת מזה תפגע בו!

אמר רבי ינאי: כל השומע ליצרו – כאלו עובד עבודה זרה. מה טעמא? (תהלים פא) לא יהיה כד אל זר ולא תשתחוה לאל גבר. זר שבקרבך – אל תמליכהו עליך.

רבי שמעון בן לקיש פתח, אילו היית יודע, שהנודר כאלו נותן קולר על צווארו, נודר היית? לקסטורייא שהיתה עוברת, וראה קולר פנוי, והכניסה את ראשה לתוכו! (במדבר ל) לאסר אסר על נפשו, כמה דאת אמר: (ירמיה מ) והוא אסור בזיקים.

רבי יונתן פתח, אילו היית יודע שהנודר כבונה במה, והמקיימו כמקריב עליו, נודר היית? וקשיא, עבודה זרה כסקילה והנדרים בלא תעשה, ואת אמר אבן? לית לך אלא כפי דמר רבי ינאי: כל השומע ליצרו – כאלו עובד עבודה זרה.

רבי יצחק פתח, אילו היית יודע שהנודר כאלו נוטל חרב ודוקרה בלבו, נודר היית? (משלי יב) יש בוטה כמדקרות חרב.

רבי חנינה דציפורין בשם רבי פינחס: כמדקר אין בתיב, אלא כמדקרות חרב. לאחר שגדר מן הכפר, ווי דייכול, ווי דלא ייכול. אין אביל – עבר על נדריה. אין לא אביל – חטי על נפשיה. כיצד הוא עושה? הולך אצל חכם והוא מתיר נדרו (שם) ולשון חכמים מרפא.

רב דימי בשם רבי יצחק: לא דייד מה שאסרה לך התורה, אלא שאתה מבקש לאסור עליך דברים אחרים, לאסר אסר.

רבי יוחנן פתח, ונתתי, ואילו לי דו תהא, הוא אתי. ונתתי לא

[דף כ"ט ע"ב]

בנולד הוא? אמר רבי הילא: התהות מצויה. בהדא רבי שמעון לא מצא פתח לנדרו, עד שבא אחד מוקני גליל, אית דאמרין: רבי שמעון בן אלעזר הוה. נסיב ליה מכא ומזקים ליה הכא, נסיב ליה מכא ומזקים ליה הכא, נסיב ליה מכא ומזקים ליה הכא, עד דאזקמיה גו שמשא, מפלי מנוחי. אמרין ליה: אילו היית יודע דהתן סבא עבד לך בן, נודר היית? אמר לו: לא! ושרא ליה. אמרין: מנא לך תדא? אמר להן: משרת רבי מאיר הייתי בכרחו שנייה. ואית דאמרין: מקלו של רבי מאיר היתה בנדי, והיא מלמדת לי דעה.

רבי ירמיה שרי נדרא, ומקיים ליה, אין משום דהוא חשש להוא דשרי ליה לא ידעין, אין משום שאין היצר תאב אלא דבר שאסור לו. ולא ידעין.

רבי ירמיה, בד לא הוה בעי מידון, אמר: עיני פהיאי. ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע (דכרים כא). חקיש ריבים לנגעים. מה נגעים – לכל מראה עיני חבון, אף ריבים – לכל מראה עיני חבון.

רבי מנא נדר מן המרא דאבוהי, אתא אבוהי סלק לגביה. אמר ליה: אילו היית יודע דאנא מצטער, נודר היית? אמר ליה: לא. ושרא ליה. מה אנן קיימין? אם באומר: הנניתי על אבא, הדא היא דמר רבי יעקב בר אבא רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן: בופין את חבון שזיון את האב! אלא פינן קיימין, באומר: הנניתי אבא עלי.

רבי מנא נדר, וסלק לגבי רבי שמי. אמר ליה: אילו היית יודע שהבריות רחוקין מינך דאת נדרן, נדר הוית? אמר ליה: לא. ושרא ליה.

הלכה ב' מתניתין ועוד אמר רבי אליעזר: פותחין בנולד. וחכמים אוקרין. ביצד? אמר: "קונם שאיני נהנה לאיש פלוני", ונעשה סופר. או שהיה משיא את בנו בקרוב. אמר: "אילו הייתי יודע שהוא נעשה סופר, או שהיה משיא את בנו בקרוב, לא הייתי נודר!" "קונם לבית זה שאיני נכנס", ונעשה בית הכנסת. אמר: "אילו הייתי יודע שהוא נעשה בית הכנסת לא הייתי נודר". רבי אליעזר מתיר. וחכמים אוקרין.

גמרא רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: ממשע למד רבי אליעזר, שפתח לו הקדוש ברוך הוא בנולד. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אילו היית יודע כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשו (שמות ד), נודר היית?

וכי מתים היו? והלא דתן ואבירם היו! אלא, שירדו מנכסיהם.

אמר רבי ירמיה: הֲדא דאֵת אִמַּר עַד שְׁלֵא נִשְׂאוּ וְנִתְּנוּ בְּדָבָרִים בְּכִנּוּלָּהּ הֵם.

[דף ל' ע"א]

חיליה דרבי יוסי מן הָדא: זו טעות טעה נחום המדי. מה טעה? שפִּתַּח לָהּ בְּנֻלָּה. אִמַּר לָהּ נָחוּם המדי: אֵילּוּ הָיִיתָם יוֹדְעִין שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ עֲתִיד לִיחָרֵב, נִזְדַּרְיָן הָיִיתָם לְהִיטֵי נִזְרִינָא? אִמַּר רַבִּי זְעִירָה: חֲכִין הָוָה צָרִיד מִימֵר לֹא: לֹא הָיִיתָם יוֹדְעִין שְׁנִיבָאוּ לָכֶם נְבִיאִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּזִמְנָא שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קָיִים שְׁעֲתִיד לִיחָרֵב! לֹא הָוָה בְּנֻלָּה. אִמַּר רַבִּי חֵילָא: עוֹד הוּא בְּנֻלָּה, יְכַלִּין הוּנָא מִימֵר: יוֹדְעִין הָיִינוּ, אֵלָּא דְהוּנָא סְבָרִין דְּמִילֵיא רְחוּקִין. (וְחֻקָּאל יב) הָחֻזֵּן אֲשֶׁר הוּא חֹזֵן לְיָמִים רַבִּים וְלַעֲתִים רְחוּקִים הוּא נָבִיא.

וְאֵתִיא דְּרַבִּי יִרְמְיָה פְּרָבִי זְעִירָא, וְדְרַבִּי יוֹסִי פְּרָבִי אֵילָא. דְּתַנִּינָא תַּמּוֹן: אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֵלָּא עַל תְּנָא. עַד בְּדוֹן, שְׁבַנְיָה לֵשֶׁם פְּנֶסֶת, בְּנִיָּה לֵשֶׁם חֶצֶר וְהַקְדִּישָׁה, מַהוּ? נִישְׁמַעֲיָנָה מִן הָדא: קוֹנָם לְבֵית זֶה שְׂאִינִי נִכְנָם וְנִעֲשֶׂה לְבֵית הַכְּנֶסֶת. הָדא אִמְרָה: בְּנִיָּה לֵשֶׁם חֶצֶר, וְהַקְדִּישָׁה – קִדְּשָׁה.

אִמְתִּי הִיא קְדוּשָׁה, מִיָּד אוֹ בְּשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ? נִישְׁמַעֲיָנָה מִן הָדא: הַעוּשָׁה תִּיכָּה לֵשֶׁם סֶפֶר, וּמִטְפָּחוֹת לֵשֶׁם סֶפֶר; עַד שְׁלֵא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן סֶפֶר – מוֹתֵר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַדְּיוֹט. מִשְׁנַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן סֶפֶר – אִסּוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַדְּיוֹט. וְכֵן אֵלּוּ שְׁנַעֲשׂוּ לֵשֶׁם סֶפֶר – אֵינָן קְדוּשׁוֹת אֵלָּא בְּשַׁעַת תַּשְׁמִישׁ, זוֹ שְׁבַנְיָה לֵשֶׁם חֶצֶר – לֹא כָּל שָׁבָן! אֵלּוּ שְׁעִישְׂאֵן לֵשֶׁם חֵילִין וְהַקְדִּישְׁן כִּךְ הִיא הַגִּירָסָה. קִדְּשָׁה.

הלכה ג' מִתְּנִיתִין רַבִּי מֵאִיר אִמַּר: יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן בְּנֻלָּה, וְאֵינָן בְּנֻלָּה, וְחֻקָּמִים מוֹדִין לוֹ. בִּיצַד? אִמַּר: קוֹנָם שְׂאִינִי נוֹשֵׂא פְּלִגִּית שְׂאֻבִּיהָ רַע. אִמְרוּ לוֹ: מַת, אוֹ שְׁעִישָׁה תְּשׁוּבָה. "קוֹנָם לְבֵית זֶה שְׂאִינִי נִכְנָם שְׁהַפֵּלֵב רַע בְּתוֹכּוֹ, אוֹ שְׁהַנְחֵשׁ בְּתוֹכּוֹ". אִמְרוּ לוֹ: מַת הַפֵּלֵב וְנִהְרַג הַנְּחֵשׁ, הֲרִי הֵן בְּנֻלָּה וְאֵינָן בְּנֻלָּה! וְחֻקָּמִים מוֹדִין לוֹ.

גמרא שְׁמוּאֵל אִמַּר: מִשֶּׁם נָדָר טְעוֹת כָּבֵד מַת הַפֵּלֵב, כָּבֵד נִהְרַג הַנְּחֵשׁ. רַבִּי אֵילָא בִּשְׁם רַבִּי לְעֹזֵר: מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּתוֹלָה נִדְרָו בְּדָבָר, כְּאוֹמֵר: קוֹנָם שְׂאִינִי נִהְרַג לְאִישׁ פְּלוֹנִי כֹל הַזֶּמֶן שֶׁהוּא לְבוֹשׁ שְׁחוֹרִים לְכַשׁ לְבָנִים, מוֹתֵר בּוֹ. רַבִּי זְעִירָה בִּשְׁם רַבִּי יוֹחָנָן: אֵת הוּא אֵינוֹ צָרִיד הֵיטֵר חֶכֶם.

הלכה ד' מִתְּנִיתִין וְעוֹד אִמַּר רַבִּי מֵאִיר: פּוֹתְחִין לוֹ מִן הַכְּתוּב שֶׁבְּתוֹרָה וְאוֹמַר לוֹ: אֵילּוּ הָיִיתָ יוֹדֵעַ שְׂאֵתָה עוֹבֵר עַל (וַיִּקְרָא יט) לֹא תִקֵּם וְעַל לֹא תִפּוֹר. וְעַל (שם) לֹא תִשָּׂא אֶת אֲחִיד בְּלִבְּךָ, וְאַחֲבַת

לרעה במוך, וחי אחיד עמו (שם כה), שמו יעני ואין את יכול לפרנסו. ואמר: אילו הייתי יודע שהוא כן, לא הייתי נדר – הרי זה מותר.

גמרא בתיב: לא תקום ולא תטור את בני עמו.

[דף ל' ע"ב]

היך עבדא? הוה מקטע קופד ומחת סבינא לידוי. תחזור ותמחי לדיה? ואהבת לרעה במוך (ויקרא יט). רבי עקיבה אומר: זהו כלל גדול בתורה. בן עזאי אומר: זה ספר תולדות אדם (בראשית ה) זה כלל גדול מזה.

שמו יעני לא בנולד הוא? אומר רבי זעירא: עניות מצויה, כהדא חד בר נש הוה בעל דיניה עתיר, אתא בעי מידון קומי רב, שלח רב בתריה, אומר: עם ההוא אנא בעי מיתי מידון? כך אין אתון גמלייא דערבייא לא טענין קורקסייא דאפתיקי דידי שמע, וכו', מהו מתנאה דלא ליה. תהא פחתה בה. מן יד נפקת קלווסים מן מלכותא דייעול הוא ומדליה לטימיון. אתא גבי רב אומר ליה: צלי עלי דו נפשי תחזור, צלי עלוי וקור עלה.

הלכה ה' מתניתין פותחין לאדם בכתובת אשתו. מעשה באחד שנדר מאשתו הנאה והיתה כתובתה ארבע מאות וזו ובאת לפני רבי עקיבה והיכו לתן לה כתובתה. אומר לו: רבי! שמונה מאות וזו הנית לי אבא ונמל אחי ארבע מאות ואני ארבע מאות, לא דייה שתיטול היא מאתים, ואני מאתים? אומר לו רבי עקיבה: אפילו אתה מוכר שער ראשך את נותן לה כתובתה! ואמר: אילו הייתי יודע שהוא כן, לא הייתי נדר! והתירו רבי עקיבה.

גמרא וגובין מן המטלטלין? אומר רבי בא: אף על גב דתימר אין גובין מן המטלטלין כך היא הגירסה. אומר לו: שיתן. רבי מישא שאל, מהו לומר לזורשין לגבות מן המטלטלין? כך היא הגירסה. אומר רבי אבא מרי: מתניתא אמרה בן שאין אומר להו, דתנינן תמן אלא יינתנו

[דף ל"א ע"א]

לזורשים, שפולן צריכין שבועה, ואין חזרשין צריכין שבועה! מהו מישבעונה? תמן אמרין: מן תבנא לא גבאי ומן גופיה גבאי.

הלכה ו' מתניתין פותחין בנמים טובים ובשבתות. בראשונה היו אומרים, אותן הנמים מותרים ושאר כל הנמים אסורים עד שבא רבי עקיבה ולימוד, שהנדר שהותר מפללו הותר כולו! ביצד? אומר: קונם שאיני נהנה לכולם הותר אחד מהן, הותרו כולן. שאיני נהנה לזה ולזה ולזה הותר הראשון הותרו כולן. הותר האחרון, האחרון מותר וכולן אסורים שאיני נהנה לזה קרבן ולזה קרבן, צריכין פתח לכל אחד ואחד קונם ויון שאיני טועם שתיין רע למעניים. אמרו לו: והלא המיושן יפה למעניים. הותר למיושן, ולא במיושן בלבד הותר, אלא בכל היין. קונם בצל שאיני טועם שהבצל רע ללב. אמרו לו: והלא הכפרי יפה ללב. הותר בכפרי. ולא בכפרי בלבד הותר, אלא בכל הבצלים. מעשה היה, והיתרו רבי מאיר בכל הבצלים.

גמרא תני, הותר האמצעי, ממונו ולמטה מותר ממונו ולמעלה אסור כך היא הגירסה. תני בשם רבי נתן, יש נדר שמקצתו בטל ומקצתו כיים. ביצד? נדר מן הפלפלה והיו שם בנות שבע. אומר: אילו הייתי יודע שיש שם בנות שבע לא הייתי נודר. הותר בבנות שבע, ולא בבנות שבע בלבד הותר אלא בכל הפלפלה. אבל אם אומר: אילו הייתי יודע שיש שם בנות שבע לא הייתי נודר מבנות שבע, לא הותר אלא בבנות שבע בלבד:

הלכה ז' מתניתין פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו ואומר לו: אילו הייתי יודע שלמחר יהיו אומרים עליך כך היא ונסתו של פלוני מגרש נשיו. ועל בנותיה יהיו אומרים בנות גרושה הן מה באת אימן של אלו להתגרש? ואמר: אילו הייתי יודע שהוא בן לא הייתי נודר, הרי זה מותר.

גמרא תני, רבי יודה בן בתירה אומר: אין פותחין לאדם אלא בכבוד עצמו בלבד, בהדא חדא איתתא נדרת מן ברתה אתת לגבי רבי יוחנן. אומר לה: אילו הוויית ידעת דברתיך נספה שום ביש, נודרת הוית? אמרה: לא! ושרא לה. ולא מתניתא היא? פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו! דלא תיסבור קרבי יודה בן בתירה.

[דף ל"א ע"ב]

הלכה ח' מתניתין קונם שאיני נושא את פלנית בעורה היא, והרי היא נאה! שחורה והרי היא לבנה! קצרה, והרי היא ארוכה! מותר בה. לא מפני שהיא בעורה ונעשית נאה, שחורה ונעשית לבנה, קצרה ונעשית ארוכה. אלא, שהנדר טעוה! מעשה באחד שנדר מבת אחותו הנאה, והכנסיה לבית רבי ושמעאל ויפחה. אמר לו רבי ושמעאל: בני, מוז נדרת? אמר לו: לא! והתירו רבי ושמעאל באותה שעה בכה רבי ושמעאל ואמר: בנות ישראל נאות הן, אלא שעניות מנוולתן.

גמרא עשה לה עין של זהב. שן של זהב. בלשון הזה אמר לו: זכה בפיה שעליה!

הלכה ט' מתניתין וכשמות רבי ישמעאל, היו בנות ישראל נושאות קינה, ואומרות: בנות ישראל אל רבי ישמעאל בכינה. וכן הוא אומר בשאול (שמואל ב א) בנות ישראל אל שאול בכינה.

גמרא פתיב (שמואל ב א) בנות ישראל אל שאול בכינה וגו'. רבי יודה ורבי נחמיה, חד אמר בנות ישראל ממש, שהיו בעליהן הולכין למלחמה והיה מעלה להן מזונות. מה תלמוד לומר? (שם) הפעלה עדי זהב על לבושכן, שאין תכשיט נאה אלא על גוף מעודן. והרנה אמר, בנות ישראל בניות שבשארל סנהדריות של ישראל. היה רואה בת חבירים ומאכלין ומשקן, ומה תלמוד לומר הפעלה עדי זהב על לבושכן? שהיה שומע טעם הלכה מפי חכם ומקלסו.

הדרן עלה רבי אליעזר

פרק י

הלכה א' מתניתין נערה מאורסה, אביה ובעלה מפירין נדריה. הפר האב ולא הפר הפעל, הפר הפעל ולא הפר האב – אינו מופר, ואין צריך לומר אם גנים אחד מהן.

גמרא פתיב (במדבר ל) ואם היו תהיה לאיש. מה אגן קיימין? אם בנשואה, כבר פתיב, אם בית אישה נדרה. ואם בפנויה, כבר פתיב, ואשה כי תדר נדר לה. מה תלמוד לומר ואם היו תהיה לאיש ונדריה עליה? ואי זו זו? זו נערה מאורסה שאביה ובעלה מפירין נדריה. עד פדון, בנדרים שנדרה משנתארסה. נדרים שנדרה עד שלא נתארסה? ונדריה עליה, לרבות את הנדרים שבא בידה מבית אביה.

תני בשם רבי לעזר: אם היו תהיה לאיש, בבוגרת ארוסה הפתוב מדבר. חברייא אמרי:

[דף ל"ב ע"א]

ואות אמר רבי לעזר. ומשיא על דרבי לעזר, מפיון שבגרה לא כבר יצאת מרשות אביה? ותזמה שמת אביה, מי מפר לה, הפעל מיפר! ומשיא על רבנין. אם עד שלא נכנסה לרשותו הוא מיפר לה. נכנסה לרשותו לא כל שכן! מה מקיימין רבנן ונדריה עליה? מה אגן קיימין? אם בנדרים שנדרה עד שלא נתארסה ונתארסה, כבר נראה לאב ולבעל להפר! אלא כי גן קיימין, בנדר שנדרה עד שלא

מת אביה, ומת אביה והיא בוגרת. מנן לרבי לעזר נערה מאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה? בין איש לאשתו עד דדון בבעל, באב, בין אב לבתו.

מה מקיימין רבנן בין איש לאשתו? ולא שבינה לבין אחרים בין אב לבתו לא שבינה לבין אחרים! ולית לרבי לעזר בן? אית ליה פולח מתמן, אית ליה בין איש לאשתו לא מה שבינה לבין אחרים בין אב לבתו לא שבינה לבין אחרים. ולית לרבי לעזר בן? אית ליה פולח מתמן אית ליה בין איש לאשתו, לא מה שבינה לבין אחרים בין אב לבתו, ולא שבינה לבין אחרים.

ואין צורך לומר ששנים אחד מהן. איתא חמי, היפר האב אין מופר, ואת אמר הכין! לא על הדא אתאמרת אלא הדא, היפר האב את חלקו לא הספיק הבעל להפר עד שמת.

[דף ל"ב ע"ב]

האב מיפר חלקו של בעל. אמר רבי נתן: זו דברי בית שמאי, אבל דברי חכמים, אין צורך להפר בשלא חקם, אבל אם חקם – אינו יכול להפר. את אמר: האב מיפר חלקו של בעל, ביקש לחקם, אמר מוקם ליד סתם, מוקם ליד סתם מופר לך חלקו של בעל!

פשיטא דא מילתא, לא היפר האב את חלקו, ועברה על נדרה, לוקה. היפר האב ולא היפר הבעל, מהו שתלקה? או מאחר שאם ימות הבעל, מתרוקנת אצל האב – אינו לוקה! ניחא כמאן דמר: אין מיתה בהפרה, ברם, כמאן דמר: יש מיתה בהפרה מיתה בהפרה היא, וכן מבין שאינו מיפר לה ועברה על נדרה לוקה!

תני: היפר האב את חלקו ולא הספיק הבעל להפר עד שמת הבעל, האחרון מיפר לה חלקו של ראשון. אמר יוסי, מתניתא אמרה בן, אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.

הלכה ב' מתניתין מת האב – לא נתרקנה רשות לבעל. מת הבעל – נתרקנה רשות לאב. בזה ייפה כח האב מוכח הבעל. בדבר אחר ייפה כח הבעל מוכח האב, שהבעל מיפר בבגד, והאב אינו מיפר בבגד.

גמרא הוון בעיי מימר: בשלא היפר האב חלקו ומת ולא נתרקנה רשות לבעל. נישמענה מן הדא, דרף תלמידי חכמים, עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו אמר לה: כל נדרים שגדרת בתוך ביתי הרי הן מופרין. הדא אמרה, אפילו לא היפר האב חלקו ומת האב, לא נתרקנה רשות לבעל. מת הבעל,

נתרוקנה רשות לאב. הוון בעיי מימר: כשהיפר הפעל את חלקו, אבל לא היפר הפעל חלקו ומת, לא נתרוקנה רשות לאב.

[דף ל"ג ע"א]

נישמעניה מן הדא: נדרה והיא ארוסה, נתגרשה בו ביום, נתארסה בו ביום אפילו למאה, אביה ובעלה האחרון מפירין את נדריה. הדא אמרה אפילו לא היפר הפעל חלקו ומת הפעל, נתרוקנה רשות לאב. מת האב, לא נתרוקנה רשות לפעל. רבי חזיי בעא קומי רבי יוסה וכך היא הגירסה.

עד פדון, בנדרים שנדרה עד שלא נתארסה. נדרים שנדרה משנתארסה מאי? מת האב, לא נתרוקנה רשות לפעל! אמר ליה: וכי נדרים שנדרה עד שלא תתארס ונתארסה, לא כבר נראו לאב לפעל ולפעל להפר לה דתימר מת האב, לא נתרוקנה רשות לפעל! הדא אמרה: אפילו נדר שנדרה משנתארסה, מת האב לא נתרוקנה רשות לפעל כך היא הגירסה. אמר ליה: כאן צריך להוסיף: נדרה עד שלא נתארסה, נדרה משנתארסה, מת הפעל נתרוקנה לרשות האב. וכי נדר שנדרה עד שלא נתארסה ונתארסה, לא כבר נראו לאב ולפעל להפר לה דתימר מת הפעל נתרוקנה רשות לאב! הדא אמרה: אפילו נדר שנדרה משנתארסה, מת הפעל נתרוקנה רשות לאב.

שהפעל מיפר בבגד. מתניתא – דרבי לעזר, דתני בשם רבי לעזר: אם היו תהיה לאיש – בכוורת ארוסה הפתוב מדבר.

הלכה ג' מתניתין נדרה והיא ארוסה. נתגרשה בו ביום, נתארסה בו ביום, אפילו למאה – אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. זה הכלל, כל שלא יצאת לרשות עצמה שעשה אחת, אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.

גמרא אמר רבי הילא: היו תהיה, אפילו מאה תהיה – אביה ובעלה האחרון מיפר נדריה. אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה כן: שאביה ובעלה האחרון מפירין נדריה.

הלכה ד' מתניתין דרך תלמידי חכמים, עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו, אומר לה: כל נדרים שנדרת פתוך ביתי הרי הן מופרין. וכן הפעל, עד שלא תיכנס לרשותי, אומר לה: כל נדרים שנדרת עד שלא תכנס לרשותי הרי אלו מופרין. שמשתיכנס לרשותו אינו יכול להפר. בוגרת ששחתה שנים עשר חדש ואלמנה שלשים יום. רבי אליעזר אומר: הואיל ובעלה חייב במזונותיה, יפר. וחכמים אומרים, אין הפעל מיפר עד שתכנס לרשותו.

גמרא מייסבר סבר רבי אליעזר, דבמוזנות הדבר תלוי. קידש אשה על מנת לזון. הפעל מפר לה.

[דף ל"ג ע"ב]

נשא אשה על מנת שלא לזון – האב מיפר לה; דברי חכמים. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: לעולם אין הפעל מיפר, עד שתיכנס לרשותו.

הלכה ה' מתניתין שומרת יבם, בין ליבם אחד, בין לשני יבמיו, רבי אליעזר אומר: יפר. רבי יהושע אומר: לא אחד אבל לא לשנים. רבי עקיבה אומר: לא לאחד ולא לשנים.

גמרא על דעתיה דרבי אליעזר, מיפר לה. והן דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אפילו קידושי מאה תופשין בה. מי מיפר לה? וי דמר רבי יעקב בשם רבי יוחנן: מניעה לבנו קטן, מי מפר לה? וי דמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ורבי הילא בשם רבי לעזר: אפילו אשם תלוי אין לה, מי מיפר לה?

[דף ל"ד ע"א]

הלכה ו' מתניתין אמר רבי אליעזר: מה אם אשה שקנה הוא לעצמו – הרי הוא מפר נדרית. אישה שקנו לו מן משמים – אינו דין שיפר נדרית! אמר לו רבי עקיבא: לא, אם אמרת באשה שקנה הוא לעצמו, שאין לאחרים בה רשות. תאמר באשה שקנו לו משמים, שיש לאחרים בה רשות. אמר לו רבי יהושע: עקיבה, דבריד, בשני יבמיו, מה אתה משיב על יבם אחד? אמר לו: אין חיובא גמורה לאישה בשם שהארוסה גמורה לאישה.

גמרא אמר רבי לעזר: ומה אם אשה שלא היה לי בה רשות עד שלא נכנסה לרשותי, משנכנסה לרשותי – הונמרה לי. אשה שהיה לי בה רשות עד שלא נכנסה לרשותי, משנכנסה לרשותי – אינו דין שתונמרה לי? אמר לו רבי עקיבה: לא, אם אמרת באשה שלא היה לה בה רשות עד שלא נכנסה לרשותה – משנכנסה לרשותה הונמרה לה, שבשם שלא היה לה בה חלק, כך לא היה לה לאחרים בה עמד חלק. תאמר באשה שהיה לה בה רשות עד שלא נכנסה ברשותה, משנכנסה לרשותה הונמרה לה, שבשם שהיה לה בה חלק, כך היה לאחרים עמד בה חלק!

אמר לו רבי יהושע: עקיבה, דבריד בשני יבמיו, מה את משיב על יבם אחד? אמר ליה: בשם שלא חלקת לנו בין שומרת יבם אחד לשני יבמיו, בין שעשה בה מאמר בין שלא עשה בה מאמר. יכול

בנדרים ובשבועות כן. אמר לו: אבל! אמר לו: אילו היית בימי רבי לעזר כן ערף, אמר: (אין) מאמר קונה קניין גמור – מודה שאינו מיפר לה עד שתיכנס לרשותו.

הלכה ז' מתניתין האומר לאשתו: "כל נדרים שתדורי מיכן עד שאבוא ממוקום פלוני, הרי הן קיימין" – לא אמר כלום. "הרי הן מופרין", רבי אליעזר אומר: מופר, וחכמים אומרים: אינו מופר. אמר רבי אליעזר: אם היפר נדרים שבאו לכלל אסור, לא יפר נדרים שלא באו לכלל אסור? אמרו לו, אישה יקימנו ואישה יפירנו (במדבר לו), את שבא לכלל הקם – בא לכלל הפר. לא בא לכלל הקם – לא בא לכלל הפר.

גמרא השיבו על דברי רבי לעזר: והרי המקוה יוכיח, שמעלה את הטמאין מטהומאתן, ואינו מצייל את המהורין!

[דף ל"ד ע"ב]

חזר רבי לעזר ודנן דין אחר. מה אם במקום שאינו מיפר נדרי עצמו משנדר, הרי הוא מיפר נדרי עצמו עד שלא ידור. מקום שהוא מיפר נדרי אשתו משתידור, אינו דין שיפר נדרי אשתו עד שלא תידור! לא, מה למיפר נדרי עצמו עד שלא ידור, שכן אם רצה להקם – מוקם. יפר נדרי אשתו עד שלא תידור, שכן אם רצה להקם – אינו מוקם! ואומר (במדבר ל, יד): אישה יקימנו ואישה יפירנו, את שבא לכלל הקם – בא לכלל הפר. ואת שלא בא לכלל הקם – לא בא לכלל הפר.

הלכה ח' מתניתין הפר נדרים – כל היום. ויש בדבר להקל ולהחמיר. ביצד? נדרה בלילי שבת – מיפר בלילי שבת, וביום השבת משתחשד. נדרה עם חשיכה – מיפר עד שלא תחשד. שאם לא היפר משתחשכה – אינו יכול להפר.

גמרא תני, רבי יוסה בי רבי יודה ורבי לעזר בי רבי שמעון אומר: הפר נדרים – מעת לעת. מה טעמא דרבנן? ביום שמעו. מה טעמא דרבי יוסי בי רבי יודה? מיום אל יום.

מה מקנים רבי יוסי בי רבי יודה טעמא דרבנן ביום שמעו? תפתר: שנדרה בתחילת הלילה.

מה מקיימין רבנן טעמא דרבי יוסי בי רבי יודה מיום אל יום? תפתר: שנדרה בתחילת לילי שבת, ונשתתק, וחזר לדיבורו. על דעתיה דרבי יוסי בי רבי יודה – נותנין לו כ"ד שעות. על דעתיה דרבנן – אין לו אלא אותו היום בלבד.

נשתתק וחזר לדבורו; על דעתיה דרבי יוסי בי רבי יהודה – מצטרפין לו לכ"ד שעות. על דעתיה דרבנן – לעולם הוא מיפר והולך עד שיחזור לדבורו. לפני שקיעת החמה שעה אחת – עוד אינו יכול להפר.

"מופר לך במנחה" – מופר לעולם. "מוקם לך במנחה" – מוקם לעולם. "מופר לך עד המנחה" – באומר: מופר לך מן המנחה ולמעלה.

תמן תנינן: מפירין נדרים בשבת. תני: בין נדרים שהן לצורך השבת, בין נדרים שאין לצורך השבת. ונשאלין נדרים שהן לצורך השבת. הא שלא לצורך השבת, לא; וכן, שהוא יכול להפר למחר.

[דף ל"ה ע"א]

וכרבי יוסי בי רבי יהודה וקרבי לעזר בי רבי שמעון, דאמר: הפר נדרים – מעת לעת, אפילו נדרים שהן [שלא] לצורך השבת – לא יפר! תיפתר: דברי הכל, שנדרה בתחילת יליל שבת.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: הפעל שאמר: "אין באן נדר", "אין באן שבועה" – לא אומר כלום. וכן שאמר "מופר לך", "בטל לך" – לא אומר כלום. אלא: זה כהלקתו, וזה כהלקתו. הפעל אומר: "מופר לך", "בטל לך". והנזקן אומר: "אין באן נדר", "אין באן שבועה".

אמר רבי יוחנן: ראשונים היו נשאלין, מהו שישאל אדם על תקמתו?

היה עבידא; נדרה אשה, ושמע בעלה ולא היפר לה – פשיטא שאינו מיפר לה לענין הפעל! מהו שופר לה לענין הנזקן?

מה אנן קיימין? אם בנדרים שבינו לבינה, נדרי עצמו הן! אלא בי נן קיימין, בנדרים שבינה לבין אחרים. ולא רבי יודה היא? תני: בשם רבי יודה. רבי חייא תני לה: בשם חכמים.

מהו להתיר נדרים בלילה? ומה אם נדר הפעל שכתוב בהן "ביום" – הרי הוא מיפר בלילה. נדרי וכן שאין כתוב בהן "ביום" – לא כל שבין!

מהו להתיר על ידי התירגמן? נישמעניה מן הדא: רבי בא בר זוטרא איתעביד תירגמן דרבי יוחנן, בהדא איתא דלא תוות חכמה מישמע מוריבטין.

תני: אין נשאלין נדרים – אלא: עטופים, ויושבים, והנשאל יושב, והשואל צריך להיות עומד. מן הדיו: ועמדו שני האנשים אשר להם ריב (דברים יט, יז). אין לי עומדין – אלא נידונין, שואל הלכות אגדות מוניין? תלמוד לומר עמדו, ועמדו.

רבי אחא בר פפא סלק מישרי נדרא דרבי אימי. איחר בעמידה כדי לומר אין בן נדר.

רבי מנא סלק מישרי נדרא דגמליאל דקונתיה. איחר בעמידה כדי לומר אין בן נדר אין בן שבועה.

רבי מנא סלק מישרי נדרא דגמליאל בר בריה. אמר ליה: לא תיעביד לי כמח דעבדת לסבי, אלא תיב לך ואנא קיים לי.

רבי זעירא, רב יהודה, ירמיה בר אבא, בשם רבי שמואל: שלשה שידועין לפתוח – מתירין כזון. סברין מימר: במקום שאין זון. רבנן דקיסרין: אפילו במקום שיש שם זון.

[דף ל"ה ע"ב]

אמרין קומי רבי יסא: רב הונא שרי נדרין! ר' זירא פעי קומי דרבי יסא: רב הונא ראשי מטות! אמר ליה: ואין לית רב הונא ראשי מטות, מאן אינון ראשי מטות? רב הונא ראש לראשי המטות!

מהו למנות זמנים לדברים יחידים? נישמעניה מן הדא: רב, מניתיה רבי להתיר נדרים ולראות פתמים. מן דדמך, בעא גבי בריה, מומי בכורות. אמר ליה: איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא. אמר רבי יוסי בי רבי בון: פולא יהב ליה, לדון יחיד, ולהתיר נדרים, ולראות פתמים, ולראות מומין שבגלוי. מן דדמך, בעא גבי בריה מומין שבסתר. אמר ליה: איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא.

אף על גב דתימר: ממנין זמנים לדברים יחידים. והוא – שיהא ראוי לכל הדברים. כהדא רבי יהושע בן לוי, מני לכל תלמידיו, והוא מצטער על חד דתנה גבי בעייניה ולא תנה יכיל ממניתיה, ומני יתיה לדברים יחידים. הדא אמרה: הראוי לדבר אחד – ראוי לכל הדברים. ושאינו ראוי לכל הדברים – אפילו לדבר אחד אינו ראוי.

מהו למנות זמנים לימים? נישמעניה מן הדא: דרבי חייה בר אבא אתא לגבי רבי לעזר, אמר ליה: פיים לרבי יודן נשייא, דיתתוב לי הדא איגרא דאיקר, דאפוק לפרנסתי לארעא ברייתא. ופיסיה, וכתב ליה: "הרי ששלחנו לך אדם גדול שלוחינו, וכיצא בנו עד שיגיע אצלנו". רבי חזקיה, רבי

דוסתא, רבי אבא בר זמינא, ומטו בה בשם רבי דוסתא סבא, אכן כתב ליה, "הרי שלחנו לך אדם גדול שאינו בוש לומר לא שמעתיו".

מהו להתיר בפלוגם? רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מתירין בפלוגם. רבי יהושע בן לוי התיר בפלוגם. רבי הונא בשם רבי ירמיה: במקום שאין טלית. אמר רבי יוסי בי רבי בון: בנדרים הקלים.

הדרן עלה נערה מאורסה

פרק יא

הלכה א' מתניתין אילו נדרים שהוא מיפר: נדרים שיש בהן עינוי נפש. אם ארחין ואם לא ארחין. אם אתקשט ואם לא אתקשט. אמר רבי יוסה: אין אלו נדרי עינוי נפש.

גמרא בתיב (במדבר ל) כל נדר וכל שבועת אפר לענת נפש. אין לי אלא נדרים שיש בהן עינוי נפש, נדרים שבינו לבינה מניין? בין איש לאשתו. עד בדין בבעל, בראב מניין?

[דף ל"ז ע"א]

בין אב לבתו, מה הבעל אינו מיפר אלא נדרים שיש בהן עינוי נפש ונדרים שבינו לבינה, אף האב אינו מיפר אלא נדרים שיש בהן עינוי נפש ונדרים שבינו לבינה.

רבי יעקב בר אחא אמר: איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר: בין לנדרים בין לשבועות – הבעל מפר. רבי שמעון בן לקיש אמר: לנדרים מפר, ולא לשבועות.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: אף בנדרי הזקן פליגי רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר: בין לנדרים בין לשבועות – הזקן מתיר. ורבי שמעון בן לקיש אמר: לנדרים – הזקן מתיר, ולשבועות – אין הזקן מתיר.

ואתניא דרבי שמעון בן לקיש כהדא דאסי. חד בר נש אתא מישרי נדרא קומי רבי יוסי. מתעטף ויתיב ליה, אמר ליה: מה אשתבעת? אמר ליה: איפופי ושראל, לא עללה לביתי. אמר ליה: איפופי ושראל ולא עללה לביתך!

מסכת נגעים פרק ישישי

א. בית המנגע - לא היה ולא עתיד להיות. למה נכתב? אלא דרש וקבל שכן. רבי אלעזר ברבי צדוק אומר: מקום היה בתחום עזה, והיו קורין אותו 'חורבתא סגירתא'. רבי שמעון איש כפר עכו אומר: מקום היה בגליל והיו מצינין אותו, שהיו אומרים אבנים מנגעות היה בו, וירושלים אינה מטמאה בנגעים. אמר רבי יהודה: אני לא שמעתי אלא בבית המקדש בלבד:

ב. ואינה מביאה עגלה ערופה, ואין מודדין ממנה לחלל, ואינה נעשית עיר הנדחת. רבן גמליאל אומר: אף אין נעשה בה כן סורר ומורה, שנאמר (דברים כא, ט): "והוציאו אותו אל זקני עירו ואל שער מקומו" - פרט לירושלים שהיא של כל ישראל. אין מלינין בה את המת, ואין צוברין בתוכה עצמות אדם, ואין משכירין בתוכה בתיים, ואין נותנין בתוכה מקום לגר תושב, ואין מקימין בה קברות חוץ מקברי בית דוד וקבר חלדה הנביאה, שהיו שם מימות הנביאים הראשונים. ואין מקימין בה אשפות, ואין עושין בה גנות ופרדסים, חוץ מגנות ורדים שהיה שם מימות נביאים הראשונים. ואין עושין בה כבשונות, ואין מוציין ממנה זיזין וגזוטרות לרשות הרבים:

ג. בית הכנסת ובית האשה ובית השתפין - הרי אלו מטמאין בנגעים. בית העגיל העשוי כשוכך, דיגון, טריגין, ופנטיגין - אין מטמאין בנגעים. בית שהוא בנוי על ארבע קורות - אין מטמאין בנגעים. על ארבעה עמודים - מטמאים בנגעים. בית שהוא בנוי מלמטה סלע ומלמעלה בנין, מלמטה אבנים ומלמעלה לבנים - מטמאין בנגעים. בית שבים - מטמאין בנגעים. בית מצדו אחד עובד כוכבים וצדו אחד ישראל, צדו אחד בארץ וצדו אחד בחוצה לארץ - אין מטמאין בנגעים. הבית שבספינה - אין מטמאין בנגעים:

ד. עצים כדי לתן תחת השקוף, רבי יהודה אומר: כדי לעשות סנדל לאחורי השקוף. עפר - כדי לתן בין פצים לחברו, ובין אבן לחברתה. וכמה הוא שעור אבנים? משוש שנים; דברי רבי שמעון בן אלעזר:

ה. היציע, והאבוס, והמגרה - אין מטמאין בנגעים, ואין מצטרפין עם הנגעים, ואין הנגע פושה לתוכו. וכשהוא נותן את הבית - אין נתיצין עמו. העצים והאבנים והעפר - מטמאין ומצטרפין עם הנגעים, והנגע פושה לתוכן, וכשהן נותצין את הבית - נותצין עמו:

ו. כיצד ראית הנגע? בא אצל כהן, ואמר: "כנגע נראה לי בבית". ספק יש בו כשני גריסין, ספק אין בו, ספק ירקרק שפירקין ואדמדם שבאדמים, ספק אינו - טהור, ואומר לו הכהן: "בני! צא". היה בא אצל כהן ואמר לו: "בני! צא", ופשפש בעצמו וחזר בך, שאין הנגעים באין אלא על לשון הרע, ואין המקום דן אלא בהתראה. חזר בו - טעון חליצה, ואם לאו - טעון נתיצה. ואחר כך באין על בגדיו. חזר בו - טעון קריעה, ואם לא - טעון שרפה. אחר כך באין על גופו. חזר בו נטהר, ואם לאו (ויקרא יג, מו): "כדד ישב מחוץ למחנה מושבו". רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: אף על גסות הרוח נגעים באין, שכן מצינו בעזיהו:

ז. עפר שבין אבן לחברתה ונראה לתוך הבית - היה קולף עמו. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף מקרקע הבית. היה נוטל את העפר שלש אצבעות, שנאמר (ויקרא יד, מא): "ואת הבית יקצע מבית סביב". רבי יוסי ברבי יהודה אומר משום רבי אלעזר: הכהה בשני והולך לו, קולפו וטעון צפורין. בית שנראה נגע במזרחו וחצו, וחזר ונראה במערבו - נדון כבית אחד. חצו ונראה במזרחו, חזר ונראה במערבו - נדון כשני בתיים. נראה נגע בין נסר לכתל, ובין ריעה לקורות - אין נזקק לו.

סלקו - הרי הוא כקמט שנפשט, וכבית סתרים שנתגלה:

ח. חמר בחליצה מבנתיצה, ובנתיצה מבחליצה. חמר בחליצה, אכן שבזוית, בזמן שהוא חולץ - חולץ את כלה, בזמן שהוא נותץ - נותץ שלו ומניח את של חברו. חמר בנתיצה, נותץ את האבנים שיש בהן נגע ואת שאין בהן נגע, ובחליצה אינו חולץ אלא אבנים שיש בהן נגע. אלו ואלו מטמאין במגע ובמשא, ואין מטמאין באבן מסמא, ומשתלחות חוץ לכל עיר למקום טמא, ואף על פי שפונה משם אבנים - מקומן טמא: בית המסגר שגשרו ממנו אבנים - טהורות. שני בתים מסגרין, שנטל אבן מזה ובנה בזה, ונראה נגע באחת מהן - היא טמאה בלבד. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אבנים כמטלית:

מסכת נגעים פרק שביעי

א. הבא כלו נגע - יסגיר. עמד בו שבוע אחד - נותן לו שבוע שני. עמד בו שני שבועות, או שפנס ופשה בסוף שבוע - הרי זו חולץ את כלו. נגע כשני גריסין בסוף שבוע ופרח בכלו - הרי זה חולץ את כלו. אין מחיבים אותו לבנות אחר תחתיו, ולא עוד אלא אפלו נראה בו נגע ברוח אחת - הרי חולץ אותה הרוח, ואין מחיבים אותו לבנות אחרת תחתיה. אם בנאו ואחר כך נראה בו נגע - יראה כתחלה. אין הבית נותץ, אלא החוץ אחר חליצה בלבד:

ב. בית הנתוץ, מציל על העצים ועל האבנים ועל העפר שהביא לו משבנאו, ואין מציל, לא על העצים, ולא על האבנים, ולא על העפר שבנאו עמו. רבי יהודה אומר: מלבן הבנוי על גביו - נותץ עמו. אבניו עציו ועפריו - מטמאין בכזית. רבי אלעזר בן חסמא אומר: במה שהן עפר שרפתן - מטמאין בביאה. ורבי שמעון מטהר:

ג. המאהיל ידיו על האבן המנגעת, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהור. ורבי שמעון מטמא. כבר תרומה לכרך בסיב או בניר, ונתון על גבי אבן המנגעת, בין מלמעלה בין מלמטה - טהור. ורבי שמעון מטמא: המכניס ידו לבית המנגע, ונגע בו מבפנים; רבי מטמא, ורבי אלעזר ברבי שמעון מטהר, עד שיכניס ראשו ורבו לתוכו. וכן היה רבי יהושע בן קרחה מטהר משום רבי אלעזר בן עזריה:

ד. בית המסגר - טמא מתוכו. והמחלט - מאחוריו ומתוכו, וזה וזה - מטמא בביאה, ואבנים שיש בהן נגע - מטמאות מאחוריהן:

ה. בית שהוא מסך על גבי בית המנגע, וכן אילן שהוא מסך על בית המנגע, נכנס לחיצון - טהור. אמר רבי אליעזר: אכן אחת ממנו מטמא בביאה, כלו - אינו מטמא בביאה. טמא עומד תחת האילן וטהור עובר תחת האילן - טמא. טהור עומד תחת האילן וטמא עובר - טהור, ואם עמד - טמא. וכן באבן המנגעת, הטהור עומד ונזרקו אבנים מנגעות תחת האילן - טהור, ואם נחו - טמא, שנאמר (ויקרא יג, מו): "מושבו טמא":

ו. טלית טמאה שיש בה שלש על שלש ואין בו כזית, והכניס רבה לבית טהורה - טמאתו. ורבי נחמיה מטהר עד שיכניס את כלה. וטהורה שהכניס ממנה שלש על שלש לבית טמא - נטמאה. רבי נחמיה מטהר עד שיכניס את רבה. וטמאה שהכניס ממנה אפלו כזית לבית טהור - טמאתו:

ז. המכניס ראשו ורבו לבית המנגע - טמאה. כלי חרס שהכניס אורו לבית המנגע - טמא. הספסלין והקתדראות שהכניס רבן לבית המנגע - טמאים:

ח. מי שנכנס לבית המנגע, וכליו מקפלין ומנחים על כתפיו, וסנדליו וטבעותיו

המנגע, אף על פי שהן מקסין, כלים שבתוכן - טמאים:

יב. הבור והדות שבבית המנגע, אף על פי שמגלים - כלים שבתוכן טהורים. רבי יוסי אומר: כל המציל בצמיד פתיל שבאהל המת - מציל מכסה בבית המנגע. כל המציל מכסה באהל המת, אפלו מגלה בבית המנגע - טהור. רבי מאיר אומר: בית המנגע כאהל המת, המציל בצמיד פתיל באהל המת - מציל בצמיד פתיל בבית המנגע, וכל המציל מכסה באהל המת - מציל מכסה בבית המנגע:

יג. חמר באדם מה שאין בבגדים, וחמר בבגדים מה שאין באדם. חמר באדם: שבאדם סימני טמאה לטמא בשער לכן ובמחיה, ולטמא בתחלה, ולטמא בארבע מראות, זו על גבי זו, ולטמא בפיתוף, וחיב קרבן, וטעון צפורין, מה שאין כן בבגדים:

יד. חמר בבגדים, שהעומד בשני שבועות בבגדים - טמאים, והפסיון הרחוק בבגדים - טמאין, והפורח בבגדים - טמאין, ומשתלחין מכל עיר, ואדם - אלא חוץ לעירות המקפות חומה, ואין להן טהרה מטמאתן. הלוקח בגד מן הנכרי - יראת כתחלה, מה שאין כן באדם:

טו. חמר באדם שאין בבתים, ובבתים שאין באדם. שבאדם: סימן טמאה לטמא בשער לכן ובמחיה, ומטמא בתחלה, ולטמא בארבע מראות זו על גבי זו, ולטמא בפיתוף, ומטמא בכגרים, ומטמא בארץ ובחוצה לארץ, וחיב בקרבן מה שאין כן בבתים. חמר בבתים: שהעומד שני שבועות בבתים - טמא, והפסיון הרחוק בבתים - טמא, והפורח בבתים - טמא, ומשתלח חוץ לכל עיר ואדם אלא חוץ לעירות חומה, ואין להן טהרה מטמאתן. הלוקח בית מן הנכרי - יראת כתחלה, מה שאין כן באדם:

בקמצו, והכניסו, הוא והן - טמאין מיד, ואם היה מלבש בהן - טהורין עד שישא בכדי אכילת פרס. היה עומד בפנים, ופשט ידו לחוץ, ונתן לו חברו סנדליו וטבעותיו באצבעותיו, הוא והן - טמאין מיד, שאם מלבש בהן - טהור, עד שישא בכדי אכילת פרס. היה עומד בחוץ, וסנדליו ברגליו וטבעתו באצבעו, ופשטן לפנים, רבי יהודה מטמא מיד, וחכמים אומרים: עד שישא בכדי אכילת פרס. אמר לו רבי יהודה: מה אם בזמן שכל גופו טמא, לא טמא את מה שעליו עד שישא בכדי אכילת פרס, בזמן שאין כל גופו טמא, אינו דין שלא יטמא מה שעליו עד שישא בכדי אכילת פרס! אמר להן רבי יהודה: מצינו שיפה כח הטמא להציל מכת הטהור:

טז. ישראל מקבלין טמאה ומצילין בגדים בבית המנגע. והבהמה והעובדי כוכבים - אין מקבלין טמאה, ואין מצילין בגדים בבית המנגע:

יז. וכמה הוא פרס? חצי כפר משלש לקב, מיסב ואוכל בלפתן באכילה בינונית של כל אדם, ושלושה שעורין היה רבי אליעזר אומר בו: שתי ידות ממנו כמזון שתי סעודות לערוב, חציו נקרא פרס לאכול בבית המנגע, וחצי ממנו נקרא חצי פרס לפסל את הגויה:

יח. מצורע שנכנס לבית, כל הכלים ששם - הרי אלו טמאין מיד. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בזמן שנכנס ברשות, אבל נכנס שלא ברשות, כל הכלים ששם - טהורים עד שישא כדי הדלקת הנר. כלים התלוין בכתל למעלה מעשרה טפחים - טהורין; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: למעלה מארבע אמות. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: כלים הטמונין בקרקע הבית למטה משלש אצבעות - טהורין. רבי יהודה אומר: השדה ותבה ומגדל שבבית

הבית מבחוץ, ואם היה עליו מכל מקום - יצא. שלחה וחזרה - מתרת באכילה. וכשרה לטהר מצורע אחר, אפלו שש וחמש פעמים, מתרת באכילה, וכשרה לטהר זו במצורע אחר:

ה. רבי יוסי הגלילי אומר: ריסי עיניו אין צריך לגלח. גלח ושיר שתי שערות בתגלחתו הראשונה, וחזר וגלח בתגלחתו שנייה - לא עלתה לו שנייה, אלא תגלחתו הראשונה בלבד:

ו. תגלחת של מצורע - טבילתו מעכבתו, ושאר כל מעשיו - אין מעכבין. שחיטת צפרים והזאתו ותגלחתו - ביום. ושאר כל מעשיו - בין ביום ובין בלילה. אלו - באנשים. ושאר כל מעשיו - בין באנשים בין בנשים. אלו - בכהנים. ושאר כל מעשיו - בין כהנים בין בלויים בין בישראלים:

ז. מצורע - מתר בתשמיש המטה במי גמרו, ואסור בימי ספרו. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אם בימי ספרו אסור, קל וחמור בימי גמרו. אמר רבי חייא: אמרתי לפני רבי, למדתני רבנו שלא היה יותם לעזיה אלא בימי חלוטו. אמר לו: אף אני כך אמרתי:

ח. שתי צפרים של מצורע שמטה אחת מהן, או שברחה, או שנעשת טרפה - יקח זוג לשניה. שחט אחת מהן, ונמצאת שניה שלא דרור, או טרפה - שתייהם מתרות, ויביא שתיים בתחלה. שחטה ומתה חכרתה, או שנעשית טרפה - שתייהן אסורות, ויביא שתיים בתחלה. שחטה שלא עץ ארו ואזוב ושני תולעת, רבי אומר: הואיל והקצה למצותה - אסורה. רבי שמעון אומר: הואיל ונשחטה שלא במצותה - מתרת:

ט. מצורע טובל בלשכת המצרעים, ובא ועומד בשער נקנור, רבי יהודה אומר: אין צריך טבילה, שכתב טבל מפערב. אמרו

טז. חמר בבגדים שאין בבתים, ובבתים שאין בבגדים. חמר בבגדים, שהעומד שני שבועות בבגדים - ישרף, והפושע בראשון - ישרף מיד, ומטמא כגריס, ומטמא בשתי וערב, מה שאין כן בבתים. חמר בבתים, שבבתים נזקקה להן שלשה שבועות, ומטמא צבועין, וטעונין צפורין, מה שאין כן בבגדים:

מסכת נגעים פרק שמיני

א. אין מצורע מטהר מצורע אחר, אבל נשאל הוא על הטמאה ועל הטהרה. הכל כשרין לטהר את המצרע, ואפלו זב, ואפילו טמא מת. וכשם שמצוה לטהרן - כך מצוה לטמאן. וכהן שטמא - מצוה לטהר, שנאמר (ויקרא יג, טז): "לטהרו או לטמאו", בארץ ובחוץ לארץ:

ב. אזוב הכשר לחטאת - כשר למצרע. היה בו לחטאת - כשר למצרע. רבי אליעזר אומר: "עץ ארו ואזוב ושני תולעת" (ויקרא יד, טז) האמור בתורה - שלא נעשתה בהן מלאכה:

ג. אמר רבי יהודה: שבתי היתה, והלכת אצל רבי טרפון בביתו, אמר לי: 'יהודה בני! תן לי סנדלי', ונתתי לו. פשט ידו לחלון ונתן לי מקל. אמר לי: 'בני! בזו טהרתי שלשה מצרעים', ולמדתי בה שבע הלכות, שהן של ברוש, וראשה טרופ, ארפה אמה, ועביה כרביע פרע המטה, חלוק לאחר, ושנים לארבעה, מזין ושונין משלשלין ומטהרין, בפני הבית ושלא בפני הבית, ומטהרין בגבולין.

ד. היה מביא שתי צפרים דרור, ואלו הן: הדרות בעיר. רבי שמעון אומר: אלו הקפלאות. שחט את אחת מהן "אל כלי חרש על מים חיים" (ויקרא יד, ח). חפר וקברה לפניו - אסור בהנאה. טבל והזה שבע פעמים על אחורי ידו של מצורע, ויש אומרים: על מצחו. ואם היה עליו מכל מקום - יצא. וכן היה מזה על השקוף של

מתן שבע ומתן בהונותיו. הקדים מתן שמן למתן דם - ימלאנו שמן, ויתן מתן שמן אחר מתן דם. הקדים מתן בהונות למתן שבע - ימלאנו שמן, ויתן מתן בהונות אחר מתן שבע. הקדים מתן בהונות זו לזו - יחזור ויתן על גבי בהונות כסדרן:

ג. שירי השמן שבלג, היה נאכל לזכרי כהונה, ושביד - נותנו על ראש המטהר וכפר. חסר הלוג עד שלא יצוק - ימלאנו. משיצק - יביא אחר בתחלה; דברי רבי טרפון. רבי שמעון אומר: אף על פי שיצק - ימלאנו. ואם משהזה חזר הלוג - הכל מודים שייביא אחר בתחלה. נתן מקצת המתנות בפנים ונשפך הלוג - יביא לוג אחר ויתחיל בתחלה בפנים. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: יתחיל ממקום שפסק:

ד. גמר המתנות שבפנים, ונשפך הלוג - יביא לג אחר ויתן על הבהונות. נתן מקצת שבבהונות ונשפך הלוג - יביא לוג אחר ויתחיל תחלה על הבהונות. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: יתחיל ממקום שפסק. גמר המתנות של הבהונות - דברי הכל מתנות הראש אינן מעכבין. כלן אינן נאכלין חוץ מן האחרון שהוא נאכל. ורבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כלן נאכלין:

ה. מצורע שהביא עני והעשיר או עשיר והעני - הכל הולך אחר חטאת; דברי רבי שמעון. רבי יהודה אומר: הכל הולך אחר האשם. רבי אליעזר בן יעקב אומר: הכל הולך אחר צפרים.

ו. שני מצרעים שנתערבו עולותיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. נתערבו פירותיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. נתערבו לוגיהן - זה נותן שלו לזה, וזה נותן שלו לזה. ואם הוזה משניהן על אחד מהן - יצא. נתערבו אשמותיהן, זה ישחט לשם מטהר וזה ישחט לשם מטהר. מזה משניהן על שניהן. נתערבו חטאתיהם - זה תשחט לשם מי שהוא, וזה

לו: לא מן השם הוא זה, אלא כל הנכנס לעזרה, היה טובל, ומביא אשמו ולגו בידו, ומעמידו בשער נקנור, והכהן עומד מבפנים, ומצרע מבחוץ, ומצרע מניח ידו תחת הכבש, וכהן מניח ידו תחת ידו של המצרע, ומוליך ומביא ומעלה ומוריד, וסומך שתי ידיו עליו, ונכנס ושוחט בצפון:

י. כל הסמיכות שבמקדש - תכף לסמיכה שחטה, חוץ מזו שהיתה בשערי נקנור. כל הסמיכות שבמקדש - היו לצפוננו של מזבח, חוץ מזו שהיתה בשערי נקנור, שלא יכול לכנס בעזרה עד שיזרק עליו מדם חטאתו ואשמו:

יא. הקדים עולתו לחטאתו - מה שעשוי עשוי. הקדים עולתו לאשמו - עולה לגבי מזבח וטעון נסכים, אלא שלא עלו לבעלים לשום חובה. הקדים חטאתו לאשמו - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה:

מסכת נגעים פרק תשיעי

א. אשם מצורע שנשחט שלא לשמו, או שלא נתן מדמו על גבי בהונות - הרי זה עולה לגבי מזבח וטעון נסכיו, אלא שלא עלה לבעלים לשם חובה, וצריך להביא אשם אחר להכשירו:

ב. שחטו חוץ לזמנו וחוץ למקומו - תעבר צורתו ויצא לבית השרפה. היו שני כהנים מקבלין את דמו, אחד בכלי ואחד ביד, זה שקבל בכלי - מקבל תחלה, וזה שקבל ביד - מקבל אחריו. ואם שנה - כשר. זה שקבל בכלי - מקבל בימין, וזה שקבל ביד - מקבל. ואם שנה - פסול: זה שקבל בכלי - בא וזורקו על גבי המזבח, וזה שקבל ביד - בא לו אצל מצורע. אם שנה - פסול. נשפך של יד - לא יתן משל כלי. נשפך של כלי - לא יתן משל יד. אם יש דם נפש - יחזור ויקבל. עד מתי מועלין בשמן? עד שיזרק את הדם. רבי שמעון אומר: עד שיהיה הזאותיו. ושורין, שאסור באכילה עד שיתן

תשחט לשם מי שהוא. ממה אחת מן החטאות - יביאו חטאת בשתפות, ויתנה עליה ותאכל:

ז. נזרק דם של אחד מהן, ומת אחד מן המצריעין - חטאת השנייה ממה. ואם שחוטתה היא - הדם ישפך ותעובר צורתה ותצא לבית השרפה. מה עושין לתקן מצורע הנשאר? זו השאלה שאלו אנשי אלכסנדריא את רבי יהושע, ואמר להן: להביא חטאת בהמה אינו יכול, שאין חטאת בהמה באה על הספק, וחטאת העוף אינו יכול, שעשיר שהביא קרבן עני לא יצא. הא כיצד? יכתב נכסיו לאחרים, ונמצא עני, ומביא חטאת העוף. אמר להן רבי יהושע: עכשיו שאלתם דבר חכמה:

מסכת פרה פרק ראשון

א. פר בן עשרים וארבעה חדש ויום אחד - הרי זה פר שלם. ורבי אליעזר אומר: נותנים לו שלשים יום אחר עשרים וארבעה חדש, שכל פרים שבתורה "בן בקר" - בן שתי שנים. "פר" - בן שלש שנים. רבי יוסי הגלילי אומר: "פרים" - בני שתיים, שנאמר (במדבר ח, ח): "ופר שני בן בקר תקח לחטאת". רבי שמעון אומר: מה תלמוד לומר "ופר שני"? אלא שני לראשון, מה הראשון לא נאכל - אף שני לא נאכל. אמר רבי שמעון: חטאת למה הוא דומה? לפרקליט שנכנס לרצות, ורצה פרקליט ונכנס הדורון.

ב. רבי אומר: מה תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת"? אם ללמד שהם שנים, הרי כבר נאמר: "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה", מפני שיכול תקדים חטאת לעולה בכל מעשה, תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת". אי "פר שני בן בקר תקח לחטאת" יכול תקדים עולה לחטאת בכל מעשה? תלמוד לומר (במדבר ח, ח): "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה". הא כיצד? דם חטאת קדם לדם עולה, מפני שהוא מרצה. אברי

עולה קודמין לאמורי חטאת, מפני שהן כליל לאשים. אמר רבי שמעון: חטאת למה היא דומה? לפרקליט שנכנס לרצות, ורצה הפרקליט ונכנס דורון אחריו. רבי יוסי אומר: מה תלמוד לומר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", אם ללמד שהן שנים, הרי כבר נאמר: "ועשה את האחד חטאת ואת האחד עולה". אם כן למה נאמר: "ופר שני בן בקר תקח לחטאת", יכול תהא חטאת הלויים נאכלת? תלמוד לומר "שני"! - שני לעולה. מה עולה לא נאכלת - אף חטאת לא נאכלת. כיצא בו אמר רבי יוסי: - "הבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עלות לאלהי ישראל, פרים שנים עשר על כל ישראל, אילים תשעים, וששה כבשים, שבעים ושבעה צפירי חטאת, שנים עשר - הכל עולה לה" (עזרא ח, לה). אפשר שחטאת עולה? אלא מה עולה לא נאכלת, אף חטאת אינה נאכלת, שהיה רבי יוסי אומר: על עבודה זרה הביאום.

ג. רבי מאיר אומר: כל מקום שנאמר בתורה "עגל" סתם - בן שנה, שנאמר (ויקרא ט, א): "ועגל וכבש בני שנה. בן בקר - בן שתי שנים, שנאמר (שם ט, ב): "קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים"; תמימים - לשנים, ותמימים - מכל מום. רבי יוסי אומר: נאמר (בראשית טו, ט): "עגלה משלשת ועז משלשת ואיל משלש" - שלשה מן הפרים ושלשה מן האילים, ושלשה מן שעירים. שלשה מן פרים - פר הבא על כל המצות, ופר יום הכפורים, ועגלה ערופה. שלש מן אילים - אשם ודאי, ואשם תלוי, וכבשה של יחיד. שלש מן שעירים - שעירי הרגלים, שעיר של יום הכפורים, ושעיר של נשיא.

ד. "כבשים בני שנה" האמור בתורה - שלש מאות וששים וחמשה כנגד ימות החמה; דברי רבי. וחכמים אומרים: מאחד בניסן לאחד בניסן, מחמשה עשר באב לחמשה עשר באב, אם נתעברה שנה - נתעברה לו.

ה. שנה האמורה בבתי ערי חומה ושתים שבשדה אחוזה, ויש שבשדה עברי, ויש כל השנים של בן ושל בת - כלן מיום ליום. ועולת חובה ליחיד - כשרות מיום שלשים והלאה, ואף ביום שלשים. ואם הקריב ביום השמיני - כשרות. ורבי אליעזר אומר: הפסח אינו כשר אלא מיום שלשים והלאה. זה הכלל שאמרו משום רבי אליעזר: כל שנאמר בו "בן שנה" - כשר מיום שלשים והלאה. ואם הקריב מיום השמיני - כשר. בכור שנולד בו מום - שוחטין ואוכלין אותו, ואפלו בן יומו.

מסכת פרה פרק שני

א. רבי אליעזר אומר: אינה נקחת מן העובדי כוכבים. אמרו לו: מעשה ולקחנה מבין העובדי כוכבים בצידן 'ידומא' שמו. רבי יהודה אומר: משמרין אותה שלא לעבד בה כל עבודה. אמרו לו: אם כן, אין לדבר סוף! אלא הרי היא בחזקת כשרה. רבי מאיר אומר: פרה שגלגלי עיניה שחורין, אם אין פרה אחרת כיוצא בה - כשרה. נטלו קרנים וטלפים והזכר עמהן - כשרה יוצא דפן. רבי שמעון מכשיר אתנן, ומחיר - פסולה. ורבי אליעזר מכשיר, שנאמר (דברים כג, ט): "לא תביא אתנן זונה ומחיר כלב בית ה' אלהיך" - אין זו באה לבית.

ב. כל עבודות שחייבין עליהן במקדשין - פסולה בפרה. נכנסה לרבקה ודשה עם אמה - כשרה. בשביל שתינק ותידוש - פסולה. זה הכלל, כל שלצרכה - כשרה. לצורך אחרת - פסולה. והעל פוסל לעבודה ושלא לעבודה. נפדית על כל פסול שבה מתה - תפדה. מצא אחרת נאה הימנה - תפדה. שחטה על גבי מערכתה - אין לה פדיון. אם מתרומת הלשכה היתה באה - דמיה נופלין לתרומת הלשכה.

ג. חמר בפרה מה שאין במקדשין, ובמקדשין מה שאין בפרה, שהפרה אינה

ד. חמר במקדשין, שהמקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע, ואין יוצאין לחלין לגזוז ולעבד. והגזוז והעובד בהן - סופג את הארבעים, מה שאין כן בפרה. חמר בעגלה מה שאין במקדשין, חמר במקדשין מה שאין בעגלה, שהעגלה - שנים פוסלת בה, והעבודה פוסלת בה, מה שאין כן במקדשין. חמר במקדשין, שהמקדשין אינן נפדין אלא על מום קבוע, ואין יוצאין לחלין לגזוז ולעבד, והגזוז והעובד בהן - לוקה את הארבעים, מה שאין כן בעגלה. חמר בפרה מה שאין בעגלה וחמר בעגלה מה שאין בפרה, שהפרה אינה כשרה אלא אדמה, ומומין פוסלים בה, ושעשה עמה מלאכה - פסולה, מה שאין כן בעגלה. חמר בעגלה, שהעגלה שנים פוסלת [בה] - מה שאין כן בפרה.

ה. היו בה שתי שערות שחורות או לבנות. בתוך גומא אחת - פסולה. בתוך שתי גומות - כשרה. רבי יהודה אומר: אפלו שתי גומות והן מוכיחות זה את זה - פסולה. היו בה שתי שערות עקרון מאדים וראשן משחיר. רבי יוסי בן המשלם אומר: מספר את העליון ואינו חושש משום גזוז.

מסכת פרה פרק שלישי

א. מה בין כהן השורף את הפרה לכהן של יום הכפורים? אלא כהן של יום הכפורים - הפרשתו לקדשה ואחיו הכהנים נוגעין בו. כהן השורף את הפרה - הפרשתו לטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו, חוץ מן המסיעין אותו ואותן שהן מזין עליו.

ב. חצרות היו בירושלים בנויות על גבי הסלע, ותחתיהן חלל, מפני קבר התהום. ומביאין נשים מעברות ויולדות שם, ומגדלות שם את בניהן עד שיהיו כבני שבע כבני שמנה שנה, ומביאין שורים ועל גביהן דלתות, ותינוקות יושבין עליהן. רבי

ה. וכבש היו עושים מהר הבית להר המשחה, כפין על גבי כפין, וכפה כנגד האטם, מפני קבר התהום. רבי יהודה אומר: לא היה שם כבש אלא עמודים של שיש היו קבועין בארץ, וכלונסאות של ארז על גביהן, והפרה לא היתה צריכה לצאת בכבש. ומטמאין היו הכהן השורף את הפרה, מפני הצדוקין, שלא יהו אומרים: 'במערכי שמש היתה נעשית'. ומעשה בצדוקי אחד שהעריב שמשו, וכא לשרף את הפרה. וידע בו רבן יוחנן בן זכאי, וכא וסמך שתי ידיו עליו. ואמר לו: 'איש כהן גדול! מה אתה נאה להיות כהן גדול! רד וטבול אחד! ירד וטבל, ועלה. לאחר טבילה צרם לו באזנו. אמר לו: 'בן זכאי! לכשאפנה לך'. אמר לו: 'כשתפנה'. לא שהה שלשה ימים עד שנתנוהו בקבר. בא אביו אצל רבן יוחנן בן זכאי. אמר לו: לא נפנה בני שהעריב שמשו. מקום גתה ומערכתה היו תחיתהן חללין מפני קבר התהום.

ו. כפתוהו בחבל של מגג, ונתנוהו על גבי המערכה. ויש אומרים במוכני היתה עולה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: כבש היו עושין לה שהיתה עולה בו, ראשה לדרום ופניה למערב. כיצד היה עושה? שוחט בימינו ומקבלו בשמאלו, ומזה באצבעו הימנית. ואם שנה - פסול. רבי יהודה אומר: בימינו היה שוחט, ונותן הסכין לפניו, או לזה שעומד בצדו, ומקבל בימינו, ונותן בשמאלו, ומזה באצבעו הימנית, ואם שנה - פסול. נתו בידו, כשהוא מזה, בין חוץ לגתה ובין חוץ למערכתה - פסול. רבי אליעזר בן יעקב אומר: חוץ לגתה - פסול. חוץ למערכתה - יחזיר. ואם לא החזיר - כשר. ואם הוציא הדם שבידו והחזירו - כשר.

ז. פקע מעורה ומשערה ומבשרה חוץ לגתה - יחזיר. ואם לא החזיר - פסול. חוץ ממערכתה - הרי זה מרבה עליו עצים, ושורפו במקומו. רבי אלעזר בן רבי שמעון

יהודה אומר: לא היו מביאין דלתות כל עקר, מפני שדעתו של תינוק גסה עליו, שמא יוציא ראשו או אחד מאבריו ויטמא בקבר התהום, אלא מביאין שורים המצרים שפריסן רחבות, והתינוקות יושבין על גביהן, וכוסות של אבן בידם. הגיעו לשילוח, ירדו ומלאו וישבו להן על גביהן, והכל שוין שהתינוקות צריכין טבילה. אמר לפניו רבי יעקב: כוסות היו חלוין בקרני שורים, כיון ששהו שורים לשותות - נתמלאו הכוסות. אמר להם: אל תתנו מקום לצדוקים לרדות אחריהם.

ג. באו לשער היוצא מעזרת נשים לחיל, וקלל של אבן היו קבועין בכתל של עזרת נשים, וכסויהן של אבן. נראין בחיל, ובתוכן אפר מכל פרה ופרה שהיו שורפים, שנאמר (במדבר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת". מפה את הזכר ונתתע לאחריו, ואפרו נשפך, נוטל ומקדש מזה שמשפך. מעשים אלו עשו כשעלו מן הגולה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: אפרן ירדה עמהן לכבד ועלה. אמרו לו: והלא נטמא בארץ העמים! אמרו להם: לא גזרו טמאה על ארץ העמים אלא לאחר שעלו מן הגולה.

ד. ישמעאל בן פאבי שרף שתיים, אחת בטבול יום ואחת שנעשית במערכי השמש היו דנים עליה. אמרו לו: מעשר נאכל בטבול יום ותרומה נאכלת למערכי שמש. מעשר שנאכל למערכי שמש - כל שכן שהוסיפו לו קדשה. קדשי קדשים נאכלין לפניו מן הקלעים וקדשים קלים חוץ מן הקלעים. קדשים קלים נאכלין לפניו מן הקלעים - כל שכן שהוסיפו להן קדשה. קדשי קדשים נאכלים ליום אחד וקדשים קלים נאכלים לשני ימים. קדשים קלים הנאכלים ליום אחד - כל שכן שהוסיפו להן קדשה. אמר להם: אם מקימין אנו אותה, מוציאין אנו שם רע על הראשונות, שהיו אומרים טמאות היו, גזרו עליה וישפכה ועשה אחרת בטבול יום.

אומר: כזית - מעכבת. פחות מכזית - אין מעכבת. פקע מקרנה ומטלפה ומפרשה - אינו צריך להחזיר, שכל דבר שאין מעכב בחיה - אין מעכב בשרפתה. רבי אליעזר בר צדוק מוסיף: "אשליך? אשליך? אשליך?" והם אמרו לו: "הן! הן! הן!" שלש פעמים על כל דבר ודבר. בין שקרעה ביד בין שקרעה בסכין, ובין שנקרעה מאליה ובין שהשליך לתוך גופה, בין שהשליך לתוך שרפתה, בין שהשליך שלשתן כאחת, בין שהשליך שלשתן זה אחר זה - כשרה.

ח. נתנן עד שלא הצת האור ברבה, או משנעשית אפר - פסולה. נטל עצם או שחור וקדש בו - הרי זה לא עשה בו כלום. אם יש בו אבק כל שהוא, או עצם מגופו - כותשו ומקדש בו וכשר. וחולקין אותו לשלשה חלקים: אחד נתן בחיל, ואחד נתן בהר המשחה, ואחד מתחלק לכל המשמרות. זה שמתחלק לכל המשמרות - היו ישראל מזין הימנו. זה שנתן בהר המשחה - היו כהנים מקדשין בו. זה שנתן בחיל - היו משמרין אותה, שנאמר (במדבר יט, ט): "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת".

23 NOV	ראשון Sunday	ג 3	בבלי: זבחים ע ירושלמי: נדרים כט תוספתא: גנעים ו נ"ך: משלי ה רמב"ם: סנהדרין י	נץ החמה..... 6:53 סו"ז קר"ש - גר"א... 9:17 סו"ז תפלה - גר"א... 10:05 צה"כ לשיטת ר"ת... 5:45	עלות השחר..... 5:40 סו"ז קר"ש - פג"א... 8:41 סו"ז תפלה - פג"א... 9:41 שקיעה..... 4:32
24 NOV	שני Monday	ד 4	בבלי: זבחים עא ירושלמי: נדרים ל תוספתא: גנעים ז נ"ך: משלי ו רמב"ם: סנהדרין יא	נץ החמה..... 6:54 סו"ז קר"ש - גר"א... 9:17 סו"ז תפלה - גר"א... 10:06 צה"כ לשיטת ר"ת... 5:44	עלות השחר..... 5:41 סו"ז קר"ש - פג"א... 8:41 סו"ז תפלה - פג"א... 9:42 שקיעה..... 4:31
25 NOV	שלישי Tuesday	ה 5	בבלי: זבחים עב ירושלמי: נדרים לא תוספתא: גנעים ח נ"ך: משלי ז רמב"ם: סנהדרין יב	נץ החמה..... 6:55 סו"ז קר"ש - גר"א... 9:18 סו"ז תפלה - גר"א... 10:06 צה"כ לשיטת ר"ת... 5:44	עלות השחר..... 5:42 סו"ז קר"ש - פג"א... 8:42 סו"ז תפלה - פג"א... 9:42 שקיעה..... 4:31
26 NOV	רביעי Wednesday	ו 6	בבלי: זבחים עג ירושלמי: נדרים לב תוספתא: גנעים ט נ"ך: משלי ח רמב"ם: סנהדרין יג	נץ החמה..... 6:56 סו"ז קר"ש - גר"א... 9:19 סו"ז תפלה - גר"א... 10:07 צה"כ לשיטת ר"ת... 5:43	עלות השחר..... 5:43 סו"ז קר"ש - פג"א... 8:43 סו"ז תפלה - פג"א... 9:43 שקיעה..... 4:30
27 NOV	המישי Thursday	ז 7	בבלי: זבחים עד ירושלמי: נדרים לג תוספתא: פרה א נ"ך: משלי ט רמב"ם: סנהדרין יד	נץ החמה..... 6:57 סו"ז קר"ש - גר"א... 9:19 סו"ז תפלה - גר"א... 10:07 צה"כ לשיטת ר"ת... 5:43	עלות השחר..... 5:44 סו"ז קר"ש - פג"א... 8:43 סו"ז תפלה - פג"א... 9:43 שקיעה..... 4:30
28 NOV	ששי Friday	ח 8	בבלי: זבחים עה ירושלמי: נדרים לד תוספתא: פרה ב נ"ך: משלי י רמב"ם: סנהדרין טו	נץ החמה..... 6:58 סו"ז קר"ש - גר"א... 9:20 סו"ז תפלה - גר"א... 10:08 צה"כ לשיטת ר"ת... 5:43	עלות השחר..... 5:45 סו"ז קר"ש - פג"א... 8:44 סו"ז תפלה - פג"א... 9:44 שקיעה..... 4:30
Candle Lighting 4:12 הדלקת הנרות					
29 NOV	שבת Shabbos	ט 9	בבלי: זבחים עו ירושלמי: נדרים לה תוספתא: פרה ג נ"ך: משלי יא רמב"ם: סנהדרין טז	ויצא	
הפטרה: ויברך יעקב					
Shabbos Ends 5:42 זמן מוצש"ק					

צו זיין מקורב צו א צדיק איז גוט פאר'ן מענטש אויף די וועלט און אויף יענע וועלט.
(ספר המדות אות צדיק סימן נ"ג)